AINEVALDKOND „VÕÕRKEELED“ GÜMNAASIUM

1. ÜLDALUSED 3
1.1. Valdkonnapädevus 3
1.2. Ainevaldkonna õppeained 5
1.3. Ainevaldkonna kirjeldus 5
1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi võõrkeelte õppes 8
1.5. Võõrkeelte valdkonna lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega 10
1.6. Läbivate teemade rakendamine võõrkeelte õppes 11
1.7. Õppetegevused 14
1.8. Hindamine 15
1.9. Füüsiline õppekeskkond 15
2. AINEKAVAD 16
2.1. Vene keel 17
I kursus. Grammatika kordamine 17
II kursus. Grammatika kordamine 19
III kursus 20
IV kursus 21
V kursus 22
VI kursus 23
2.2. Saksa keel 24
I kursus 28
II kursus 30
III kursus 32
IV kursus 33
Õppesisu 33
V kursus 35
VI kursus - B.1 Goethe Zertifikat eksami ettevalmistuskursus 36
2.3. Inglise keel 39
I kursus 39

II kursus 40
III kursus 41
IV kursus 42
V kursus 43
VI kursus 44
2.4. Soome keel 45
I kursus 45
II kursus 56
III kursus 66
IV kursus 74
V kursus 83
VI kursus 92
VII kursus 101
VIII kursus 106
3. Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus 116
4. Keeleoskustasemed A1.1.- C1 118

1. ÜLDALUSED

1.1. Valdkonnapädevus

Võõrkeelte õpetamise eesmärk gümnaasiumis on kujundada õpilastes võõrkeelepädevus, s.o suutlikkus kasutada võõrkeelt iseseisva keelekasutaja tasemel, see tähendab B- keeleoskustasemel. Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel eakohane võõrkeelepädevus vähemalt kahes võõrkeeles, mis tähendab, et õpilane:

1. mõistab ja vahendab võõrkeeles esitatut;
2. suhtleb eesmärgipäraselt ja olukohaselt nii kõnes kui ka kirjas;
3. loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
4. tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
5. mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
6. väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
7. kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
8. omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Täiskasvanud õppija on reeglina vanem ja elukogenum, ta käib tööl ning on sageli pereinimene. Täiskasvanud õppijal on olemas oma maailmavaade, tõekspidamised, väärtushinnangud. Õpe täiskasvanute gümnaasiumis arvestab täiskasvanuõppe eripärasid, sidudes uut infot õppijate varasemate teadmiste ja kogemustega.

Täiskasvanute E-Gümnaasiumi õpetajad on kogenud pedagoogid, kes rakendavad andragoogilisi meetodeid, arvestades, et enamasti on täiskasvanud õppija teadlik õppija, kes ei soovi mitte ainult kooliastet lõpetada, vaid ka õpitut

mõista ja mõtestada oma elukogemusest lähtudes. Õpetaja roll täiskasvanuõppes on olla pigem suunaja ja nõustaja, õppeprotsessi juhtija.

1.2. Ainevaldkonna õppeained

„Eesti keele arengukava 2021–2035“ strateegiline eesmärk 3 (Õpe: kõik Eesti elanikud valdavad eesti keelt ja väärtustavad teiste keelte oskust) seab eesmärgiks, et „kvaliteetne võõrkeeleõpetus tagab, et iga eestimaalane valdab peale emakeele veel vähemalt kaht keelt“, mistõttu kuuluvad ainevaldkonda vähemalt kaks võõrkeelt.

Ainevaldkonda „Võõrkeeled” kuuluvad inglise keel, vene keel, saksa keel.

- B2-keeleoskustasemega võõrkeel – inglise keel (6 kursust).
- B1-keeleoskustasemega võõrkeeled – saksa keel, vene keel, soome keel (6 kursust).

Võõrkeeli õpitakse kursuste kaupa. Täpne kursuste jaotus on kursusteplaanis, mis on leitav kooli koduleheküljelt.

Kohustuslike kursuste arv võimaldab õpilasel saavutada valitud sihttasemega võõrkeeles õpitulemused rahuldaval või heal tasemel olenevalt õppija võimekusest ning tema algsest keeleoskustasemest.

Võimalusel pakutakse juurde valikkursuseid.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtlusprotsessis, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtluspädevust. Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse arendamise kaudu: kuulamine, lugemine, rääkimine ja kirjutamine. Erinevaid osaoskusi õpetatakse integreeritult.

Mitmekeelsus loob aluse mitmekultuurilise maailma mõistmisele ja väärtustamisele ning laiendab erinevate keelevahendite abil õpilase

eneseväljendusvõimalusi. Võõrkeelte õppimine arendab süsteemset mõtlemist. Keeleõppe eesmärk on suurendada inimese keelepagasit, kus ühe võõrkeele oskus ja sellealased teadmised toetatavad teis(t)e võõrkeel(t)e omandamist.

Võõrkeelte õppes lähtutakse Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning selle sõsarväljaandes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Kõigi võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel.

Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab arvestada õppija eripära, lubab erineva edasijõudmisega õpilastel seada endale jõukohaseid õpieesmärke ning anda tagasisidet saavutatu kohta, toetades õpimotivatsiooni ning iseseisva õppija kujunemist.

Keeleõpe ei piirdu teatud keeleoskustaseme saavutamisega mingiks hetkeks. Tähtis on toetada õpilaste motivatsiooni, suunata neid oma oskusi arendama, pakkuda tuge enesekindluse arengule ning võimaldada neile keelekogemusi ka väljaspool kooli, mis kõik loob eelduse elukestvaks õppeks. Keeleõpe on pidev protsess, kus edasimineku tagab ainult järjepidevus. Võõrkeelte lõiming teiste õppeainetega ning õppimist soodustava õppekeskkonna loomine toetavad suhtluspädevuse omandamise kõrval ka teiste üldpädevuste saavutamist. Õppijad arendavad oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega, mõista ja väärtustada nende eripära, olla sallivad ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat. Võõrkeeleõpe eeldab avatud ja paindlikku metoodilist käsitust, et kohandada õpet õppija vajaduste järgi.

Õppijakeskse võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

1. õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine;
2. õppija vastutus oma õppeprotsessi juhtimise ja õpitulemuste eest;
3. keeleõppes kasutatava materjali sisu autentsus ning vastavus õppija vajadustele ja huvidele;
4. erinevate suhtluspädevust arendavate õppemeetodite kasutamine;
5. õpetaja kui õppija koostööpartner ja nõustaja mitmekeelsuse pädevuse arendamisel;
6. vigade käsitlemine õppimise loomuliku osana, nende parandamine vastavalt õppeeesmärgile.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi võõrkeelte õppes

Pädevustes eristatakse järgmisi omavahel seotud komponente: teadmised, oskused, väärtushinnangud ja käitumine. Nelja komponendi õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamise oskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Võõrkeelte valdkonna õpitulemustes sisalduvad keelepädevused, kultuur (väärtushinnangud, käitumine) ja õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õppijaid hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohalt; väärtustama oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandit ning nüüdiskultuuri sündmusi, inimlikku ja kultuurilist mitmekesisust; hindama üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, sh sallivust ja koostööoskust ning seeläbi teadvustama oma väärtushinnanguid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus võimaldavad õppijal end edukalt ühiskonnas teostada. Erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid.. Seetõttu on sotsiaalne ja kodanikupädevus tihedalt seotud kultuuri-, väärtus- ja suhtlemispädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa mitmesugused õpitöövormid (nt rühmatöö, projektõpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes käsitletavate teemade ja õppetegevuste kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutlustes, rollimängudes ning muudes õpitegevustes, mis aitavad õppijatel iseennast sügavamini mõista. Oskus hinnata oma tugevaid

ja nõrku külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi, analüüsida oma käitumist erinevates olukordades on tihedalt seotud ka õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse suunates õppijaid rakendama erinevaid õpistrateegiaid, seostama omandatud teadmisi varemõpituga ning kasutama õpitut erinevates olukordades, analüüsima oma teadmisi ja oskusi (nt Euroopa keelemapi põhimõtete alusel), planeerima oma õppimist ja seda plaani järgima.

Suhtluspädevus on võõrkeeleõppes kesksel kohal. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea teksti mõistmise, eneseväljendus- ja tekstiloomeoskus on võõrkeeltes eduka suhtlemise eeldused. Koos suhtluspädevusega arendatakse õpilastes oskust võrrelda oma ning võõra kultuuri sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Vastavuses keeleoskuse arenguga õpitakse mõistma ja edasi andma teavet erinevatest elu- ja tegevusvaldkondadest, sh nt teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õppijaid suunatakse mõistma loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; tajuma digivahendite kasutuselevõtuga kaasnevaid muutusi ühiskonnas; suhtuma kriitiliselt saadaolevasse teabesse ning olema vastutustundlik interaktiivse meedia kasutamisel. Õppijaid suunatakse kasutama digivahendeid loovalt, uuendusmeelselt ja sihipäraselt.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus ja selle abil omandatud teadmised ja oskused erinevates elu- ning tegevusvaldkondades. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega; võõrkeeleoskus avardab õppija võimalusi oma ideid ja eesmärke ellu viia ning aidata kaasa probleemide lahendamisele, reageerides muutustele loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult.

Digipädevus ehk suutlikkus kasutada digitehnoloogiat õppetöös on Täiskasvanute E- Gümnaasiumis erilise tähelepanu all. Võõrkeelt õppides kasutatakse digivahendeid internetis teabe otsimiseks ning saadud teabe rakendamiseks, arutledes erinevate kultuuri- ja igapäevaelu teemade üle

võõrkeeles. Kasutatakse veebisõnastikke ja tõlkeprogramme, luuakse ja vormistatakse uut sisu, järgides autoriõigusi, ning säilitatakse loodut digitaalsel kujul. Digikeskkonnas suheldes arvestatakse igapäevaelu väärtuspõhimõtteid ning järgitakse ohutut teabe kasutamist ja jagamist. Eraelu kajastavaid, sh isikuandmeid sisaldavaid, tekste koostades pööratakse tähelepanu interneti turvalisusele.

1.5. Võõrkeelte valdkonna lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Võõrkeelte integratsioon teiste õppeainetega ning õppimist soodustava õpikeskkonna loomine toetab suhtluspädevuse omandamise kõrval ka maailmapildi, enesehinnangu ja väärtuskäitumise arengut.

Võõrkeeleõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õppija omandab teistes õppeainetes, andes õppijale keelevahendid erinevate valdkondade teemade käsitlemiseks. Võõrkeelte omandamisel tuleks kasutada koostöös teiste ainevaldkondadega keeleoskuse integreeritud õppematerjale, s.o lõimitud aine- ja keeleõpet (LAK-õpe, keelekümblus). Võõrkeeli oskav õppija pääseb muu hulgas ligi võõrkeelsetele lisateabe allikatele (teatmeteostele, kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Keel ja kirjandus. Võõrkeelte valdkonnal on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, sest mõlemas arendatakse oskust kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades, et saavutada oma eesmärke, arvestades suhtlusnorme ja keelekasutustavasid. Mõlemas valdkonnas arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides sümbolite, graafikute, tabelite ning diagrammide abil esitatud teabe mõistmise, seostamise ja edastamise oskuse arendamine. Mõlemas valdkonnas arendatakse funktsionaalset lugemisoskust,

oskust loogiliselt arutleda ja põhjendada, suutlikkust ennast selgelt ja täpselt väljendada.

Loodus- ja sotsiaalained. Lõiming saavutatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppetegevuste kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õppijaid muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ning järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; omandama teadmisi kodanikuõigustest ning -vastutusest; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuurilise teadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma eri maade kultuuripärandit nii teemade kui ka vahetute kunstielamuste kaudu. Õppijaid suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone, kunstide mitmekesisust ning maailma kultuurilist eripalgelisust.

1.6. Läbivate teemade rakendamine võõrkeelte õppes

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad õppija algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ja erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: teemavaldkonnad „Haridus ja töö", „Inimene ja ühiskond". Erinevate õppevormide kaudu arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet, mis on aluseks elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel, ning suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Võõrkeeleõppe kaudu omandatakse enda ning oma teadmiste ja oskuste tutvustamiseks vajalik sõnavara. Õppijatele tutvustatakse eri ameteid, erialasid ja edasiõppimisvõimalusi ning õpitakse mõistma ja koostama nt õpingutele ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia", „Inimene ja ühiskond". Harjutatakse otsuste langetamist ja hinnangute andmist

keskkonnaküsimustes, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi (sh piiranguid), ning majanduslikke kaalutlusi. Kujundatakse valmisolekut tegeleda keskkonnakaitse küsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: teemavaldkonnad „Eesti ja maailm“, „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“. Õppijaid suunatakse mõistma ühiskonna toimimise põhimõtteid ning kodanikualgatuse tähtsust, ettevõtluse rolli ühiskonnas ja sellega seotud mõjusid ning kujundama oma seisukohti teemaga seotud eetilistes küsimustes. Gümnaasiumis on peamine eesmärk kujundada õppijates vajalikke praktilisi oskusi kohalikul ja riigi tasandil otsustamiseks ning majanduselus osalemiseks.

Kultuuriline identiteet: teemavaldkonnad „Eesti ja maailm”, „Kultuur ja looming“, „Inimene ja ühiskond“. Toetatakse jätkuvalt omakultuuri väärtustamist, huvi teiste kultuuride vastu ning eelarvamusteta ja teadlikku suhtumist neisse. Õppijate teadmisi erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse eri ainete tundides tervikuks, luuakse võimalusi erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks nii kirjanduse, interneti ja meedia kui ka vahetu kogemuse kaudu. Õppijaid julgustatakse arutlema selle üle, mis kaasneb teises kultuuriruumis elamisega.

Teabekeskkond: teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Õppijaid suunatakse tegema meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning neid põhjendama, lähtudes oma huvidest ja vajadustest; arutlema avalikus ruumis tegutsemise reeglite üle, mõistma meediamajanduse rolli ühiskonnas ning üleilmastumise mõjusid meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele.

Tehnoloogia ja innovatsioon: teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Õppijaid suunatakse mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ja keskkonnale ning seeläbi kujundama oma seisukohti teemaga seotud eetilistes küsimustes. Eesmärk on kujundada positiivseid hoiakuid tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjäärivõimaluste suhtes, valmisolekut kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks.

Tervis ja ohutus: teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Taotletakse õppija kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning aitama kaasa tervist edendava turvalise keskkonna loomisele.

Väärtused ja kõlblus: kõik teemavaldkonnad. Õppijaid suunatakse arutlema isiklike väärtushoiakute ja kõlbeliste tõekspidamiste üle; respekteerima erinevaid vaateid ning kaitsma ja põhjendama enda seisukohti; mõistma, et mitmekesisus on rikkus. Kesksel kohal on kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondade, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega.

1.6. Õppetegevused

Õpet kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, gümnaasiumi sihiseadest, üldpädevustest, valdkonnapädevusest, gümnaasiumi lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega, toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
2. arvestatakse didaktika nüüdisaegsete käsituste ja ainevaldkonnas toimunud arengutega, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
3. vajadusel võimaldatakse õppida üksi ning koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et õppijad kujuneksid aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. arvestatakse õppijate individuaalseid eripärasid ja võimeid, kasutatakse selleks diferentseeritud sisu ja raskusastmega ning sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;

5. hoitakse tähelepanu all motivatsiooni ja huvi säilimist ning kasvatamist, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
6. kasutatakse autentset keelematerjali ning nüüdisaegset õppekirjandust, sh digimaterjale ja - vahendeid;
7. mitmekesistatakse (digi)õppekeskkonda mh virtuaalsuhtlusvõrgustikega, võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitlus oleks võimalikult elulähedane, õppijale eakohane ja tähenduslik.

Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkonnapädevused ning ainepädevused oleksid saavutatud.

1.7. Hindamine

Hindamisel lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise täpsem korraldus määratakse kooli õppekavas ja iga kursuse õpijuhises. Hindamise põhiline ülesanne on toetada õppija arengut, kujundades positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnangu, kusjuures tähtis on õppija enda roll hindamises, andes võimalusi enesehindamiseks. Õpitulemuste kontrollimise ning hindamise vormid on võimalusel mitmekesised. Õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õppija ainealasest arengust ning kasutada saadud teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks. Õppija peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Gümnaasiumis hinnatakse kõiki keeleoskuse aspekte. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundega, osutades võimalustele neist üle saada.

1.8. Füüsiline õppekeskkond

Õppimine Täiskasvanute E-gümnaasiumis toimub veebipõhises e-õppe keskkonnas, kus iga õppeaine kohta on olemas spetsiaalsed e-kursused vajalike õppematerjalide ning ülesannetega ning kus toimub kodutööde esitamine ja tagasiside andmine. Piiratud mahus ja kindlaksmääratud korras toimuvad ka veebikonsultatsioonid , mille toimumise aeg on leitav konsultatsioonide tabelist.

Kool võimaldab kasutada ainekava eesmärke toetavaid õppematerjale ja -vahendeid. Kool võimaldab siduda õpet õppija igapäevaeluga (vt VÕTA raames) ja luua individuaalse õpperaja.

Vajadusel võimaldab kool sobivad hoiutingimused praktiliste tööde ning demonstratsioonide tegemiseks vajalike materjalide kogumiseks ja säilitamiseks ning korraldab praktilisteks töödeks vajaduse korral õppe rühmades.

2. AINEKAVAD

B1-sihttasemega võõrkeel

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Gümnaasiumi lõpuks õppija:

1. saab kuulates aru erinevat tüüpi autentsete tekstide põhisisust ja tuleb igapäevases suhtluses enamasti toime;
2. osaleb ettevalmistuseta suulises vestluses, kui kõneaine on tuttav; väljendab mõtteid võrdlemisi ladusalt, kuid üldsõnaliselt;
3. mõistab lugedes igapäevaelu käsitlevaid faktipõhiseid ja lihtsaid kirjandustekste;
4. kirjutab seotud teksti reaalsest või kujuteldavast sündmusest;
5. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
6. kasutab õpitavat keelt, et tarbida kultuuri (kirjandust, muusikat, filmikunsti, meediat);
7. käitub erinevates olukordades vastava kultuuri suhtlusnormide kohaselt;
8. seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
9. kasutab võõrkeeleõppes omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi.

Õppeaine kirjeldus

Õppes kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õppijaid ergutatakse kasutama keelt ka teiste ainete õppimisel ja väljaspool kooli. Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse õpitavas võõrkeeles. Kuus teemavaldkonda (inimene ja ühiskond; inimene ja keskkond; Eesti ja maailm; kultuur ja looming; haridus ja töö; teadus ja tehnoloogia) ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii käsitletakse neid ka keeleõpetuses. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilaste huve ning teemade päevakohasust. Sõnavara ja grammatika omandatakse keelt kontekstis eesmärgipäraselt kasutades ning gümnaasiumi lõpuks jõutakse keelereeglite teadliku rakendamiseni. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õppes on endiselt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleõpinguid ning paneb aluse elukestvale õppele.

2.1. Vene keel

I kursus. Grammatika kordamine

Õpitulemused

Õppija:

1. tunneb ja õige kasutab nimisõnade lõppusid;
2. tunneb erandeid reeglitest;
3. oskab ühendada omadussõnu nimisõnadega vastavalt grammatilisele soole;
4. oskab moodustada nimisõnade ja omadussõnade mitmuse vormi;
5. saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
6. loeb lihtsamaid venekeelseid kirjandustekste;

7. kirjutab õpitud temaatika piires tekste (iseloomustust, aruannet, kirjeldust);
8. osaleb dialoogides ja saab rääkida õpitud teemadel (endast, oma elukohast);
9. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (sõnaraamatuid, internetti)
10. oskab erinevaid pilte kirjeldada;
11. töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Õppesisu

Nimisõna ainsus. Inimene ja ühiskond. Nimisõna soost. Nimisõna lõpud. Erandid.

Tutvumine. Enesetutvustus. Iseloomustus. Perekonnaseis.

Nimisõna mitmus. Inimene ja keskkond. Nimisõna mitmuse lõpud. Moodustamine. Erandid. Mitmuse ja ainsuse kasutamine. Elukoht ja lähiümbrus.

Omadussõna. Inimene ja keskkond. Omadussõna lõpud. Omadussõnad. Värvid.

Korter ja toad. Mööbel. Kodusisustus. Korteri kirjeldamine.

Praktilised tööd:

- Aruande kirjutamine.
- Iseloomustuse kirjutamine.
- Kirjelduse kirjutamine.

II kursus. Grammatika kordamine

Õpitulemused

Õppija:

1. tunneb tegusõnade pööramist;
2. moodustab ja õige kasutab tegusõnade oleviku ja mineviku vorme;
3. tunneb ja kasutab õige kontekstis määrsõnu ja omadussõnu;
4. eristab ja õige kasutab põhi- ja järgarvsõnu;
5. saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
6. loeb lihtsamaid venekeelseid kirjandustekste;
7. kirjutab õpitud temaatika piires tekste (ettepanekut, kirja, eelarve);
8. osaleb dialoogides ja saab rääkida õpitud teemadel (huvialadest, puhkusest, suhtlemisest);
9. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (sõnaraamatuid, internetti)
10. töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Õppesisu

Tegusõna algvorm ja olevik. Inimene ja ühiskond. Tegusõna algvorm ja pööramine. Olevik. Erandid. Vaba aeg. Huvialad. Harrastused. Lemmiktegevused.

Tegusõna minevik. Inimene ja ühiskond. Tegusõna mineviku moodustamine.

Sõpradega suhtlemine. Sünnipäeva tähistamine.

Määrsõna. Haridus ja töö. Määrsõnade moodustamine. Määrsõnade tüübid. Tegusõnadega kasutamine. Peresuhted. Pereliikmete eluviisid.

Arvsõnad. Kultuur ja looming. Põhiarvsõnad. Järgarvsõnad. Järgarvsõnad sookategooria ja mitmus. Raamatud ja filmid.

Praktilised tööd:

- Eelarve kirjutamine.
- Ettepaneku kirjutamine.
- Kirja kirjutamine.

III kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. tunneb ja õige kasutab grammatilisi kategooriaid;
2. loeb ja saab aru õpitud temaatika piires tekstidest;
3. koostab (kirjalikult ja suuliselt) teksti tuttaval teemal (oma perest, õppimisest, elukohast);
4. osaleb vestluses ja arutluses, väljendab oma arvamust õpitud teemadel (peresuhetest ja suhtlemisest, õppeviisidest, elamise eelistustest);
5. kirjutab õpitud temaatika piires tekste (arutlust);
6. kirjeldab kogemusi, sündmusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ning plaane;
7. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (sõnaraamatuid, internetti);
8. töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Õppesisu

Perekond ja sugulased. Inimene ja ühiskond. Sugulased ja pereliikmed. Ühelapseline ja mitmelapseline pere. Nimi ja perekonnanimi. Vanus (год, года, лет). Asesõnad "мой, твой, наши jne." Omadussõnad "старший, младший".

Haridus ja koolipäevad. Haridus ja töö. Õppeained ja aineõpetajad. Õppimisega seotus tegusõnad (учить, писать, решать, читать jne). Tavakool. E-õppe. Tegusõnade pööramine. Винительный кääне (mis tunnis).

Koht kus mina elan. Inimene ja keskkond. Maja, korter, toad. Mööbel. Kodusisustus. Korteris või eramaja elamine. Tegusõna "жить" pööramine ja kasutamine. Grammatiline vorm "kus? (midagi asub, keegi elab)" Mitmendal korrusel?

Praktilised tööd:

- Essee (arutluse) kirjutamine.

IV kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. tunneb ja õige kasutab grammatilisi kategooriaid;
2. saab aru õpitud temaatika piires tekstidest;
3. koostab (kirjalikult ja suuliselt) teksti tuttaval teemal (oma päevareziimist, vaba ajast, aastaaegadest ja ilmast, riietest);
4. osaleb vestluses ja arutluses, väljendab oma arvamust õpitud teemadel (kohustusest, vaba aja veetmisest, erinevatel aastaaegadel tegevustest, riiete ja stiili eelistusest);
5. kirjutab õpitud temaatika piires tekste (arutlust);
6. kirjeldab kogemusi, sündmusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ning plaane;
7. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (sõnaraamatuid, internetti);
8. töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Õppesisu

Minu päev ja päevarežiim. Töö- ja kodukohustused. Inimene ja ühiskond. Päevaplaan ja päevarežiim. Kodukohustused. Töökohustused. Kodukohustuste jaotus. Mis kell? Täistund, pooltundi, veerand ja kolmveerand tundi.

Vaba aeg. Hobid ja harrastused. Inimene ja ühiskond. Vaba aja veetmise võimalused. Lemmiktegevused. Tegusõnade "заниматься" "нравиться" ja "любить" pööramine. Nimisõna Винительный käände.

Kliima. Aastaajad. Ilm. Inimene ja keskkond. Aastaajad. Kuud. Ilm. Aastaaegade eripärad. Kliima ja inimene. Millal? Milline ilm? (omadussõna) Kuidas? (määrsõna).

Inimeste välimus. Riided. Stiil. Inimene ja keskkond. Välimus (kasv, juursed, figuur, silmad jne). Erinevad stiilid. Riiete valik ja eelistused. Tegusõnade "носить" ja "надевать" pööramine. Винительный käände.

Praktilised tööd:

- Arutluse (essee) kirjutamine.

V kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. tunneb ja õige kasutab grammatilisi kategooriaid;
2. saab aru õpitud temaatika piires tekstidest;
3. koostab (kirjalikult ja suuliselt) teksti tuttaval teemal (poes käimisest, toitumisest, tervisest ja ravimisest);
4. osaleb vestluses ja arutluses, väljendab oma arvamust õpitud teemadel (ostmise võimalustest, toitumiseelistustest ja valmistusest, tervise tugevdamisest)
5. kirjeldab kogemusi, sündmusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ning plaane;
6. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (sõnaraamatuid, internetti);
7. töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Õppesisu

Toidupoes. Inimene ja keskkond. Toidupood. Kaubandusvõrk. Kaupluse osakonnad. Toiduainete valik. Kojuvedu. E-poest ostmine. Tegusõnade "müüma", "ostma" ja "maksma". Pööramine ja kasutamine. Kuidas maksma?

Head isu! Inimene ja keskkond. Toidud. Hommikusöök. Lõunasöök. Õhtusöök. Menüü. Lemmiktoit. Söögi valmistamine. Rahvusköök. Rahvustoit. Nimisõna Винительный käände, Творительный käände.

Saage terveks. Inimene ja ühiskond. Tervis. Immuunsus. Haigused. Arsti poole pöördumine. Apteek ja koduapteek. Ravimine. Ravimid. Rahvameditsiin. Tegusõnade "заболеть", "болеть" "чувствовать себя" pööramine ja kasutamine. Nimisõna Творительный käände.

Praktilised tegevused:

- Arutluse (essee) kirjutamine.

VI kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. tunneb ja õige kasutab grammatilisi kategooriaid;
2. saab aru õpitud temaatika piires tekstidest;
3. koostab (kirjalikult ja suuliselt) teksti tuttaval teemal (Eestist ja oma linnast, reisimist, pühadest ja tähtpäevadest, arvuti ja interneti kasutamisest);
4. osaleb vestluses ja arutluses, väljendab oma arvamust õpitud teemadel (reisi korraldamiseks, pühade ja tähtpäevade tähistamisest, virtuaalse suhtlemisest)
5. kirjeldab kogemusi, sündmusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ning plaane;
6. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (sõnaraamatuid, internetti);
7. töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Õppesisu

Eesti ja eesti linnad. Eesti ja maailm. Eesti asukoht ja sümboolika. Naaberriigid. Loodus. Maakonnad. Linnad. Pealinn. Kodulinn. Lemmik koht. Vaatamisväärsused. Tegusõnade "родиться", "жить" ja "переехать" pööramine ja kasutamine.

Reisimine. Inimene ja ühiskond. Riigid ja linnad. Vaatamisväärsused. Transport. Reisidokumendid. Elamine reisil. Tegusõnade "путешествовать", "ездить", "летать" ja "бронировать" pööramine ja kasutamine. Nimisõna Родительный ja Предложный kääne.

Pühad ja tähtpäevad. Inimene ja ühiskond. Eesti ja maailm. Riigipühad. Riiklikud tähtpäevad. Rahvusvahelised tähtpäevad. Perekondlikud tähtpäevad. Tähistamine. Tegusõnade "праздновать", "отмечать", "поздравлять" ja "дарить" pööramine ja kasutamine. Kuupäevade käänamine.

Arvuti ja internet. Teadus ja tehnoloogia. Arvuti riistvara. Wordi kasutamine. Interneti kasutamine. Sotsiaalmeedia. Virtuaalne suhtlemine. Tegusõnade "пользоваться", "общаться", pööramine ja kasutamine. Millega kasutada.

Praktilised tööd:

- Arutluse (essee) kirjutamine.

2.2. Saksa keel

Saksa keele õppe tulemusena kujuneb õppijal saksa keele pädevus, mis tähendab, et õppija:

1. mõistab ja vahendab saksa keeles esitatut;
2. suhtleb eesmärgipäraselt ja olukorrale kohaselt nii kõnes kui ka kirjas;
3. loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
4. tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
5. mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja
6. kultuurilist mitmekesisust;
7. väärtustab saksa keele oskust ja on motiveeritud õppima teisi võõrkeeli;
8. kasutab saksa keelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
9. omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Saksa keele oskus hõlmab suutlikkust mõista kõnet, algatada, jätkata ja lõpetada vestlusi ning lugeda, mõista ja koostada tekste eri tasemetel ja eri keeltes

lähtuvalt isiklikest vajadustest. Mitmekeelsus loob aluse mitmekultuurilise maailma mõistmisele ja väärtustamisele ning laiendab erinevate keelevahendite abil õpilase eneseväljendusvõimalusi. Saksa keele õppimine arendab süsteemset mõtlemist. Saksa keele õppe eesmärk on suurendada inimese keelepagasit, kus ühe võõrkeele oskus ja sellealased teadmised toetatavad teis(t)e võõrkeel(t)e omandamist.

Saksa keele õppimise kaudu toetatakse õppijates kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade õppija jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust.

Lõiming teiste ainevaldkondadega:

Keel ja kirjandus.- saksa keeles arendatakse oskust kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades, et saavutada oma eesmärke, arvestades suhtlusnorme ja keelekasutustavasid, arendatakse kirjalikku ja suulise eneseväljendusoskust saksa keelses kultuurikontekstis.

Matemaatika - läbi erinevate alustekstide sümbolite, graafikute, tabelite ning diagrammide abil esitatud teabe mõistmine, seostamine ja edastamine. Lõiming läbi funktsionaalset lugemisoskuse, oskuse loogiliselt arutleda ja põhjendada, suutlikkuse ennast selgelt ja täpselt väljendada kaudu.

Loodus- ja sotsiaalained - lõiming alustekstide ning õppetegevuste kaudu. Saksa keele õppes juhitakse õpilasi väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ning järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; omandama teadmisi kodanikuõigustest ning -vastutusest; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained - lõiming läbi vahetute kunstielamuste (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm), aga ka kultuuripärandi kaudu. Õpilasi

suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone, kunstide mitmekesisust ning maailma kultuurilist eripalgelisust.

I kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. Oskab luua kontakti, nt tervitada, hüvasti jätta, ennast või teisi tutvustada, tänada.
2. Suudab üldjoontes jälgida temale suunatud selget ühiskeelset juttu, kui kõneaine on tuttav ja on tagatud võimalus paluda mõnd kohta korrata või ümber sõnastada.
3. Suudab osaleda igapäevases lühivestluses, kui kõneaine pakub talle huvi.
4. Oskab lihtsate sõnadega väljendada enesetunnet ja tänu.
5. Oskab teenet paluda (nt midagi laenata) ja pakkuda ning vastata, kui keegi palub temalt teenet.
6. Mõistab piisavalt, et tulla liigse pingutuseta toime lihtsas igapäevasuhtluses.
7. Tuleb toime praktiliste igapäeva vajadustega: oskab leida ja edastada otse sõnalise faktiteavet.
8. Oskab esitada küsimusi harjumuste ja igapäevaste toimingute kohta ning neile vastata.
9. Oskab esitada küsimusi vaba aja tegevuste ja minevikus kogetu kohta ning neile vastata.
10. Oskab esitada küsimusi plaanide ja kavatsuste kohta ning neile vastata (nt. isiklik meil/kiri, lühisõnum jms).
11. Oskab anda ja järgida lihtsaid juhiseid, näiteks juhatada teed.
12. Oskab teha lihtsate ühiste ülesannete täitmisel koostööd (nt veebinaris), kui teised osalejad väljenduvad aeglaselt ja mõni neist aitab teda sõnastusega ja ettepanekute tegemisel.
13. Oskab sobivate küsimuste esitamise abil tagada, et vestluskaaslane saab tema mõttest aru.
14. Suudab jälgida lühikesi mõttevahetusi, jutustusi tuttavas valdkonnas.
15. Saab aru lihtsama teksti mõttest ja oskab leida olulist teavet.

16. Teadvustab õpitava maa ja oma kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning suhtub nendesse positiivselt.
17. Rakendab varem omandatud õpioskuseid ja strateegiaid erinevates töövormides.
18. Seab endale õpetaja abiga eesmärke ning hindab oma saavutusi koostöös kaaslaste ja õpetajaga.

Õppesisu

Inimene ja ühiskond. Inimene ja keskkond. Eesti ja maailm. kultuur ja looming. Haridus ja töö. Teadus ja tehnoloogia.

II kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. Suudab jälgida mõttevahetusi, jutustusi tuttavas valdkonnas igapäevaelu tekstis.
2. Saab aru selge ülesehituse ja sõnastusega ning visuaalsete vahenditega illustreeritud esitluse või ettekande teksti mõttest.
3. Mõistab teadaandeid lennu- või muus jaamas, lennukis, bussis ja rongis, kui hääldus on selge, kõneldakse tavalise kiirusega ja taustamüra on minimaalne.
4. Suudab avaldada lihtsas keeles ja lühidalt arvamust ja küsida teavet igapäevaelu sündmuste või isiklike asjade kohta.
5. Oskab kirjutada lühikesi tekste - vahendab lihtsa seotud tekstina kogemusi, kirjeldab tundeid ja reaktsioone.
6. Oskab lühidalt kirjeldada oma huvisid, hobisid ja tegevusi.
7. Tuleb toime lihtsates igapäevastes suhtlusolukordades, kui kõnetempo on mõõdukas.

8. Oskab kirjeldada ettevalmistunult tegelikku või kujuteldavat sündmust või kavandatud tegevust.
9. Teadvustab sihtkeele maa ja oma kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning suhtub nendesse positiivselt.
10. Kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks;
11. Käitub erinevates olukordades vastava kultuuri suhtlusnormide kohaselt.
12. Seab endale eesmärke ja hindab õpetaja abiga nende saavutatuse taset ning vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid.

Õppesisu

Inimene ja ühiskond. Inimene ja keskkond. Eesti ja maailm. Kultuur ja looming. Haridus ja töö. Teadus ja tehnoloogia.

III kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. Suudab jälgida mõttevahetusi, jutustusi tuttavas valdkonnas igapäevaelu tekstis.
2. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.
3. Saab aru selge ülesehituse ja sõnastusega ning visuaalsete vahenditega illustreeritud esitluse või ettekande teksti mõttest.
4. Mõistab korduval kuulamisel teadaandeid, kui kõneldakse tavalise kiirusega ja taustamüra on minimaalne.
5. Suudab avaldada lihtsas keeles ja lühidalt arvamust kui kõneaine on tuttav.
6. Oskab kirjutada lühikesi tarbetekste.
7. Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest, oskab lühidalt põhjendada oma seisukohti.

8. Teadvustab sihtkeele maa ja oma kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning suhtub nendesse positiivselt.
9. Rakendab varem omandatud õpioskuseid ja strateegiaid, oskab töötada iseseisvalt, paaris ja rühmas.
10. Seab endale õpetaja abiga õpieesmärke ning hindab oma saavutusi koostöös kaaslaste ja õpetajaga.
11. Kasutab saksa keeles omandatud õpistrateegiaid ka teistes ainetes, samuti otsib infot teiste õppeainete jaoks saksa keelsetest allikatest.
12. Oskab kirjutada arutlust.
13. Rakendab varem omandatud õpioskuseid ja strateegiaid, oskab töötada iseseisvalt, paaris ja rühmas.
14. Seab endale õpetaja abiga õpieesmärke ning hindab oma saavutusi koostöös kaaslaste ja õpetajaga. Vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid.

Õppesisu

Inimene ja ühiskond. Inimene ja keskkond. Eesti ja maailm. Kultuur ja looming. Haridus ja töö. Teadus ja tehnoloogia.

IV kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. Mõistab olulist teavet lihtsas autentses igapäevaelu tekstis.
2. Mõistab selge ülesehituse ja sõnastusega ning visuaalsete vahenditega illustreeritud esitlust või ettekannet.
3. Edastab oma sõnumi arusaadavalt, kuigi rääkimise ajal on märgata teiste keelte rõhu, intonatsiooni ja/või rütmi mõju.
4. Vastab esinemisjärgsetele teemakohastele küsimustele, kuid võib paluda küsimust korrata.
5. Oskab kirjutada lühikesi igapäevaseid tarbetekste ja täita ankeete enda kohta.
6. Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju ja postitusi määral, mis lubab pidada lihtsat kirjavahetust igapäevateemadel.
7. Oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest, väljendada oma suhtumist ja eelistusi.
8. Esineb ettevalmistanuna üldsõnaliselt endale tuttaval teemal, väljendudes lihtsalt ja lühidalt.
9. Vahendab lihtsa seotud tekstina kogemusi, kirjeldab tundeid ja reaktsioone ning enamasti põhjendab neid.
10. Kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust või kavandatud tegevust.
11. Teadvustab riigi, kus kõneldakse õpitavat keelt, ja oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neil teemadel arutleda.
12. Käitub erinevates olukordades vastava kultuuri suhtlusnormide kohaselt.
13. Seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid.
14. Püüab teadlikult kasutada võõrkeeleõppes omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi.

Õppesisu

Inimene ja ühiskond. Inimene ja keskkond. Eesti ja maailm. Kultuur ja looming. Haridus ja töö. Teadus ja tehnoloogia.

V kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. Mõistab olulist teavet autentses igapäevaelu tekstis.
2. Mõistab selge ülesehituse ja sõnastusega ning visuaalsete vahenditega illustreeritud esitlust või ettekannet.
3. Mõistab selge ülesehituse ja sõnastusega monoloogi, kui kõneldakse üsna aeglaselt.
4. Järgib üksikasjalikke juhtnööre, kui teema on tuttav.
5. Mõistab teadaandeid lennu- või muus jaamas, lennukis, bussis ja rongis, kui häälдus on selge, kõneldakse tavalise kiirusega ja taustamüra on minimaalne.
6. Avaldab arvamust, edastab ja küsib teavet igapäevaelu sündmuste või isiklike asjade kohta.
7. Kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane.
8. Toob välja tähtsamad sündmused selge ülesehitusega ja igapäevakeeles kirjutatud jutustuses ning selgitab nende tähtsust ja nendevahelisi seoseid.
9. Esineb ettevalmistanuna üldsõnaliselt endale tuttaval teemal, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt.
10. Vastab esinemise järgmistele küsimustele, kuid võib paluda küsimust korrata.
11. Edastab oma sõnumi arusaadavalt, kuigi rääkimise ajal on märgata teiste keelte rõhu, intonatsiooni ja/või rütmi mõju.
12. Mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju ja postitusi määral, mis lubab pidada regulaarset kirjavahetust.
13. Mõistab sageli esinevate sõnadega kirjutatud meediatekstides kohtade, sündmuste, selgelt väljendatud tunnete ja seisukohtade kirjeldusi.
14. Mõistab sündmustikku lihtsamates, selge süžeega ilukirjandustekstides, mis koosnevad peamiselt sageli esinevatest sõnadest.

15. Kirjutab igapäevaseid tarbetekste.
16. Kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust või kavandatud tegevust.
17. Vahendab lihtsa seotud tekstina kogemusi, kirjeldab tundeid ja reaktsioone ning põhjendab neid.
18. Kirjutab arutlust ja üksikasjalikke kirjeldusi mitmesugustel tuttavatel teemadel.

Õppesisu

Inimene ja ühiskond. Inimene ja keskkond. Eesti ja maailm. Kultuur ja looming. Haridus ja töö. Teadus ja tehnoloogia.

VI kursus - B.1 Goethe Zertifikat eksami ettevalmistuskursus

Õpitulemused

Õppija:

1. Õppija loeb blogipostitusi, meile, ajaleheartikleid, kuulutusi ja kirjalikke juhendeid. Mõistab põhilist infot, olulisi üksikasju, samuti seisukohti ja arvamusi.
2. Kirjutab isiklikke ja ametlikke meile/kirju ja väljendab kirjalikult oma arvamust foorumi sissekandes.
3. Kuulab avalikke teadaandeid, lühikesi ettekandeid, igapäevaseid vestlusi ja diskussioone raadiosaadetes. Suudab haarata põhisisu ning olulisi üksikasju.
4. Räägib oma vestluspartneriga ühel igapäevasel teemal, nt. reisimisest. Reageerib vastastikku küsimustele, väljendab oma arvamust ning teeb ettepanekuid. Kannab ette esitluse ühel igapäevasel teemal ja vastab sellekohastele küsimustele.

Õppesisu

Inimene ja ühiskond. Inimene ja keskkond. Eesti ja maailm. Kultuur ja looming. Haridus ja töö. Teadus ja tehnoloogia.

B2-sihttasemega võõrkeel

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Gümnaasiumi lõpuks õppija:

1. saab kuulates aru erinevat tüüpi autentsetest tekstidest ja tuleb igapäevases suhtluses edukalt toime;
2. vestleb spontaanselt ja ladusalt; selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
3. mõistab lugedes erinevat liiki faktipõhiseid ja kirjandustekste, ehkki spetsiifilised terminid ja idiomaatilised väljendid võivad tekitada raskusi;
4. kirjutab erilaadilisi sidusaid ja loogilisi tekste, vajaduse korral sünteesides ja hinnates mitmest allikast pärit infot ja seisukohti;
5. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (seletussõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
6. kasutab õpitavat keelt, et tarbida kultuuri (kirjandust, muusikat, filmikunsti, meediat);
7. selgitab oma ja teisele kultuurile omaseid kultuuritavasid ning nende erinevuste tõttu tekkida võivaid arusaamatusi;
8. seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
9. kasutab võõrkeeleõppes omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi.

Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumis õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt. Õppes kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka teiste ainete õppimisel ja väljaspool kooli. Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse õpitavas võõrkeeles. Kuus teemavaldkonda (inimene ja ühiskond; inimene ja keskkond; Eesti ja maailm; kultuur ja looming; haridus ja töö; teadus ja tehnoloogia) ja nende alateemad on

igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii käsitletakse neid ka keeleõpetuses. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilaste huve ning teemade päevakohasust.

Sõnavara ja grammatika omandatakse keelt kontekstis eesmärgipäraselt kasutades ning gümnaasiumi lõpuks jõutakse keelereeglite teadliku rakendamiseni. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õppes on endiselt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleõpinguid ning paneb aluse elukestvale õppele.

2.3. Inglise keel

I kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
2. tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu;
3. seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid; seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega;
4. seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Õppesisu

Riikliku õppekava poolt sätestatud sõnavara, grammatika, lugemis-, ja kuulamisoskuse arendamine inglise keeles läbi tekstide, mis on muuhulgas seotud järgmiste teemadega: Eesti ja maailm. Eesti keel ja meel. Keskond ja tehnoloogia. Lisaks kordab õpilane järgmiseid teemasid: ajavormid, funktsionaalne sõnavara, eessõnad.

II kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletussõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
2. seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
3. tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu;
4. arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
5. seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Õppesisu

Riikliku õppekava poolt sätestatud sõnavara, grammatika, lugemis-, ja kuulamisoskuse arendamine inglise keeles läbi tekstide, mis on muuhulgas seotud järgmiste teemadega: kultuur ja looming; kultuuritraditsioonid ja tavad; Eesti ja teised riigid. Lisaks kordab õpilane järgmiseid teemasid: funktsionaalne sõnavara, lause struktuur, tingimuslaused, soovide ja eelistuste avaldamine, nimisõnad, artiklid, modaalverbid.

III kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega;
2. seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
3. selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
4. loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
5. seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Õppesisu

Riikliku õppekava poolt sätestatud sõnavara, grammatika, lugemis-, ja kuulamisoskuse arendamine inglise keeles läbi tekstide, mis on muuhulgas seotud järgmiste teemadega: haridus ja töö, pere ja kasvatus, tööelu. Lisaks kordab õpilane järgmiseid teemasid: ajavormid, tingimuslaused, mõtete sidumine.

IV kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
2. selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
3. loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
4. tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust või vaatab filme või telesaateid ning/või kuulab raadiosaateid.

Õppesisu

Riikliku õppekava poolt sätestatud sõnavara, grammatika, lugemis-, ja kuulamisoskuse arendamine inglise keeles läbi tekstide, mis on muuhulgas seotud järgmiste teemadega: inimene ja ühiskond, tehnoloogia ja keskkond. Lisaks kordab õpilane järgmiseid teemasid: küsimuste ja vastuste moodustamine, loendatavad ja mitteloendatavad nimisõnad, artiklite kasutamine.

V kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
2. selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
3. loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
4. tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust või vaatab filme või telesaateid ning/või kuulab raadiosaateid;
5. seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Õppesisu

Riikliku õppekava poolt sätestatud sõnavara, grammatika, lugemis-, ja kuulamisoskuse arendamine inglise keeles läbi tekstide, mis on muuhulgas seotud järgmiste teemadega: inimestevaheline suhtlus, tööelu, elukeskkond. Lisaks kordab õpilane järgmiseid teemasid: *some, any, no, none (of), not any, much (of), many (of), a lot of, lots (of), all, whole, every, each, few, little, less, fewer* kasutamine, eessõnade kasutamine, erandite väljendamine, *it* ja *what* lausete kasutamine, aluse ja öeldise ühildumine, avatud küsimuste moodustamine.

VI kursus

Õpitulemused

Õppija:

1. mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
2. selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
3. loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
4. tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust või vaatab filme või telesaateid ning/või kuulab raadiosaateid;
5. seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Õppesisu

Riikliku õppekava poolt sätestatud sõnavara, grammatika, lugemis-, ja kuulamisoskuse arendamine inglise keeles läbi tekstide, mis on muuhulgas seotud järgmiste teemadega: Eesti ja teised riigid. Inimene kui indiviid. Pere ja kasvatus.

2.4. Soome keel

I kursus

Õppeaine: soome keel, valikaine	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige häälduse omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti), ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile;

	5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaülesanded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemise mõtteviisiga, väärtustan õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos

	teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 1** G1 / 10. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Sissejuhatava kursuse eesmärk on tekitada huvi soome keele ja kultuuri vastu ning anda õpilasele esmased teadmised soome keele hääldusreeglitest, mis aitaks tal kohe uusi õpituid teemasid rakendada, arendades samaaegselt õppija keeletaju ja -vaistu. Eesti ja soome keel on sugulaskeeled ning õpilane saab soome keele õpingutes toetuda eesti keele õppele. Õpetaja aitab õpilasel märgata eesti-soome keele sarnasusi ja erinevusi ning toob võimalusi õppetöös võrdlusi eesti keelega.

	Kursuse eesmärk on ka tutvustada õppijale erinevaid (meedia)võimalusi, mis toetaks tema õpinguid gümnaasiumiastme vältel (nt erinevad Youtube-kanalid, veebisõnastikud, Selkouutiset, erinevad keeleõppeäpid jne). Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükid 1-3.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Tegemist on sissejuhatava kursusega, mille jooksul saab õppija ülevaate soome keele hääldamise üldpõhimõtetest, tutvub tähestiku ja numbritega, Soome geograafiaga. Kursuse jooksul õpib selgeks viisakusväljendid ning ajaväljendid (nädalapäevad, kuud, aastaajad), samuti maade nimetused, keeled, ilma iseloomustavad fraasid. Teeb tutvust omadussõnadega. Grammatikast tulevad käsitlemisele vokaalharmoonia, sissejuhatus verbide pööramisse (täpsemalt peatutakse I verbitüübil, k.a. astmevaheldus I verbitüübis), eituse ning küsimuste moodustamine. Õppija saab ülevaate ka nimisõnade omastava ja mitmuse nimetava käände moodustamisest ning nimisõnade astmevaheldusest. Tähelepanu pööratakse ka kursuse käigus toimuvatele Soome Vabariigi tähtpäevadele, nii riiklikele pühadele kui muudele.
Õppe sisu	Kursuse teemad on: **KAPPALE 1 - Hei ja tervetuloa!** Teemad: tutvumine; tervitused; nädalapäevad; tähestik; numbrid. Grammatika: isiklikud asesõnad; olla-verb; vokaalharmoonia; häälduseeglid. **KAPPALE 2 - Minkämaalainen sinä olet?** Teemad: riigid, rahvused, keeled, küsisõnad. Grammatika: nimisõna astmevaheldus; I verbitüübi verbide pööramine, eitav lause, küsisõnad, kas-küsimuse moodustamine. **KAPPALE 3 - Pedro soittaa Mikolle** Teemad; ilm; ööpäev, kuud ja aastaajad; omadussõnad; isikuandmed. Grammatika: omastav ja mitmuse nimetav kääne; I verbitüübi astmevahelduslike verbide pööramine. Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: • **MINA JA TEISED (A1)** enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht jmt), viisakusväljendid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda).

	• **KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1)**kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn, mõni iseloomustav omadussõna). • **KODUKOHT EESTI (A1)** Eesti riigi nimi, asukoht, pealinn, rahvus, keel soome keeles; aastaaegade ja kuude nimetused, esmased ilma kirjeldavad väljendid (hea/halb ilm, päike paistab, vihma sajab jmt). • **RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1)** Soome riigi andmed soome keeles (nt *Suomi, suomalainen, puhun suomea, pääkaupunki, asukasluku* jmt), tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad, soome keelega seotud kultuuriruumi lühitutvustus (pealinn, rahvus,riigikeeled, eripära jmt); tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled. • **IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1)** õppeained koolis; mõned olulisemad söögid-joogid (nt *kahvi, tee, jäätelä, voileipä* jmt); lihtsamad tegevused (*olla*-verb; tegevused läbi I verbitüübi verbide õppimise - *minä luen kirjaa; me katsomme televisiota illalla* jne). • **MEEDIA (A1)** õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne).
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel (nt erinevus häälduses ja sõnavaras jmt); • kirjandus (nt Kalevala, Aleksis Kivi jmt); • võõrkeeled (nt juba omandatud õpioskused, võõrsõnad jmt); • matemaatika (nt arvud, arvutamine jmt); • geograafia (nt naaberriigi asukoht, pealinn, riigikeeled, ilm jmt); • loodusained (rahvuslill, -kivi, -puu, -loom, -lind, -kala); • muusika (nt tuntud helilooja, sarnane hümn jmt); • ajalugu, kultuurilugu ja ühiskonnaõpetus (nt pyhäinpäivä, isänpäivä, itsenäisyyspäivä, pikkujoulu, joulu, uusivuosi, loppiainen jmt). Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt ankeedi täitmine, võimalusel reis Soome, soomekeelse meedia tarbimine jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Soome Instituudi raamatukogu külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise / lektori / praktikandi tundi kutsumine;

	• võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (õpitulemused I kursuse lõpus): • mõistab üksikuid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt, õpitud teemal; • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt (nt *millainen sää on tiistaina Tallinnassa* jne); • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud soomekeelseid juhiseid (nt *avaa oppikirja sivulla 23*) ning lühikesi konkreetseid sõnumeid (nt *nähdään keskiviikkona!*); • reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele õpitud teemal (nt *mikä sinun nimi on? kuinka vanha sinä olet? minkämaalainen Valtteri Bottas on? mitä kieltä sinä puhut? millainen sää tänään on?*); • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas tekstis (nt teabematerjalis, jutukeses jmt); • moodustab lihtsaid lauseid enda ja oma lähiümbruse kohta, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt *minun nimi on ...; olen 16 vuotta vanha; asun Tallinnassa; olen virolainen, puhun viroa, englantia ja vähän suomea* jne.); • küsib ja vastab küsimustele enda ja oma igapäevategevuste kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid (nt *kuka sinä olet? missä sinä asut? mitä kieltä sinä puhut?*); • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt *kyllä; kiitos, ei* jne); • täidab ankeeti isikuandmetega; • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi; • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • teab Soome pealinna, rahvaarvu, riigikeeli, rahvussümboleid ja olulisemaid tähtpäevi; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	**KUULDU MÕISTMINE:** • kuulab, kordab ja eristab erinevaid häälikuid (häälduseeglid, nt pikk ja lühike vokaal ning konsonant, sõnarõhk, intonatsioon jmt); • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeele rääkijate kõnelduna), kordab ja jäljendab kuuldut;

	● reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt tervitamine); ● täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt ankeedi täitmine, õpiku harjutused); ● mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mänge (nt „Bingo“); ● kuulab laule ja/või luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). **LOETU MÕISTMINE:** ● tutvub tähestikuga, harjutab seda, lugedes häälega; ● loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); ● loeb lühikesi (piltidega varustatud) lugusid; ● paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; ● reastab lauseid vastavalt sisule; ● tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; ● eristab teksti alusel õiged ja valed väited; ● vastab küsimustele õpitud teema piires. **SUULISED TOIMINGUD:** ● kordab häälikuid, silpe, sõnu ja fraase; ● kasutab etteantud/õpitud väljendeid ja lauseid; ● esitab kaasõpilastele küsimusi: *kuka sinä olet? mikä tämä on? miten sinun nimi kirjoitetaan? missä sinä asut? mistä olet kotoisin? minkämaalainen sinä olet? mitä kieltä sinä puhut? millainen sää tänään on?*; ● räägib mudeli järgi, koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi, tunniplaani, ankeedi jne järgi); ● kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, vabandusi, viisakusväljendeid (teretab, tänab jne); ● esitab laule ja luuletusi (laulab kaasa teemakohases laulus, koostab puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne); ● mängib sõnamänge (memoriin, domino jne). **KIRJALIKUD TOIMINGUD:** ● teeb ärakirja ja kirjutab mudeli järgi; ● kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid; ● kirjutab isikuandmeid (nt ankeeti jne); ● kirjutab sõnadega numbreid/arve (nt arvutamine, lihtsamad arvutusülesanded, mängib numbreid kuulates Bingot jne);

	● kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo iseendast; ● täidab lünkteksti (nt täites etteantud tekstis ära lüngad). **HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:** ● kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus); ● arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja õpitava võõrkeele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle; ● kasutab suhtlemisel õpitava keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jne). **KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):** ● kasutab vaid üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu; ● teab väga lihtsaid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta; ● vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne). **INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS** ● kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit; ● kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; ● kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt); ● haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti. **KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING** ● tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); ● osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); ● tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad); ● tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; ● osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). **ÕPIOSKUSED** ● tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; ● õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist;

	• kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); • osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. **LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD** • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust;
Üldpädevused	**Kultuuri- ja väärtuspädevus** – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hinnata eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega ning oskab seda aktsepteerida; võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära (nt jutule vahele segamine), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad jne. **Enesemääratluspädevus –** suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. **Õpipädevus** – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; **Suhtluspädevus –** õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. **Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrite ütlemise eripära. **Ettevõtlikkuspädevus** – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. **Digipädevus** – kasutab Soome-Eesti/ Eesti-Soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).

Hindamine	**Hindamine** toimub lähtuvalt Täiskasvanute E-Gümnaasiumi hindamisjuhendist. Kursuse õpitulemusi hinnatakse eristavalt (100% skaalal). Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Eristavad hinded on: **Kontrolltöödes (KT 1 "Testi kpl 1-2" ja KT 2 "Testi kpl 3") on üks osa kirjalik, teine suuline. Kontrolltöö maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3.** Kontrolltöö tegemisel tohib kasutada grammatikatabeleid (abimaterjal peab mahtuma ühele lehele). Tegemata kontrolltöö hinnatakse 0%/hinne 1. Kolmas arvestuslik hinne moodustub Moodle´i arvestuslike testülesannete põhjal.
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut "Suomen Mestari 1", peatükid 1-3. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Kappale 1 lisaharjutusi - https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/kertaustehtavia-suomen-mestari-1/kappale-1 Kappale 2 lisaharjutusi - https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/kertaustehtavia-suomen-mestari-1/kappale-2 Kappale 3 lisaharjutusi - https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/kertaustehtavia-suomen-mestari-1/kappale-3 Wordwalli teemakohased harjutused. Freeed.com nettisivu - https://www.freeed.com/

II kursus

Õppeaine: soome keel, valikaine	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige hääldus omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti), ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi;

	8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaüles anded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemise mõtteviisiga, väärtustan õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja

	ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 2** G1 / 10. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Kursuse eesmärk on tekitada huvi soome keele ja kultuuri vastu ning anda õpilasele esmased teadmised soome keele häälduseeglitest, mis aitaks tal kohe uusi õpituid teemasid rakendada, arendades samaaegselt õppija keeletaju ja -vaistu. Eesti ja soome keel on sugulaskeeled ning õpilane saab soome keele õpingutes toetuda eesti keele õppele. Õpetaja aitab õpilasel märgata eesti-soome keele sarnasusi ja erinevusi ning toob võimalusi õppetöös võrdlusi eesti keelega. Kursuse eesmärk on ka tutvustada õppijale erinevaid (meedia)võimalusi, mis toetaks tema õpinguid gümnaasiumiastme vältel (nt erinevad Youtube-kanalid, veebisõnastikud, Selkouutiset, erinevad keeleõppeäpid jne). Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükid 4-5.

Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kursus Soome keel 2 katab õpiku *Suomen mestari* 1 peatükid 4-5. Teemad lähevad mahukamaks, sõnavara laieneb. Käsitletavateks teemadeks on perekond, välimus, riided, päevakava, kell. Grammatikas tehakse tutvust osastava käändega ja väljendiga *Minulla on.../ei ole*.... Samuti selgub, mida kasutavad soomlased kaasaütleva käände asemel (*G+kanssa*) ning kuidas ütlevad, kui miski neile meeldib/ei meeldi (*pitää+stA*). Süvenetakse tegusõnade pööramisse (verbitüübid 1-5), tegusõna kasutamissee koos abitegusõnaga ning tutvutakse mõnede enda kõrvale osastavat käänet nõudvate tegusõnadega. Hääldus es pannakse rõhku sõnarõhule, häälikupikkusele ning võetakse veelkord ette diftongid. Tähelepanu pööratakse ka kursuse käigus toimuvatele Soome Vabariigi tähtpäevadele, nii riiklikele pühadele kui muudele.
Õppe sisu	Kursuse teemad: **KAPPALE 4 -** Kasutatakse õpiku põhiteksti **“Minä”**, õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid, nendele lisaks kuulamisülesandeid, ristsõnu ning sõnavara laiendamiseks lugemisülesandeid. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule baseeruvaid, õpetaja loodud või ise väljamõeldud dialooge klassikaaslatega. Iseloomu, välimuse sõnavara aktiivseks omandamiseks tehakse vähemalt üks iseseisev töö ajalehest *Helsingin Sanomat* leitud foto põhjal. Sõnavara harjutatakse kuulamisülesannete ning dialoogide abil. **KAPPALE 5-**. Kasutatakse õpiku põhiteksti **“Meidän tavallinen päivä”**, õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid ning ristsõnu, nendele lisaks kuulamisülesandeid kellaaegade kohta. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule baseeruvaid, õpetaja loodud või ise väljamõeldud dialooge klassikaaslatega. Kellaaegade ning igapäevase sõnavara aktiivseks omandamiseks tehakse õpikus antud sõnavara abil iseseisev töö *Minun tavallinen päivä*. Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: • **MINA JA TEISED (A1)** enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht jmt), viisakusväljendid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda). • **KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1)**kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn, mõni iseloomustav omadussõna). • **KODUKOHT EESTI (A1)**

	Eesti riigi nimi, asukoht, pealinn, rahvus, keel soome keeles; aastaaegade ja kuude nimetused, esmased ilma kirjeldavad väljendid (hea/halb ilm, päike paistab, vihma sajab jmt). • **RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1)** Soome riigi andmed soome keeles (nt *Suomi, suomalainen, puhun suomea, pääkaupunki, asukasluku* jmt), tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad, soome keelega seotud kultuuriruumi lühitutvustus (pealinn, rahvus,riigikeeled, eripära jmt); tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled. • **IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1)** õppeained koolis; mõned olulisemad söögid-joogid (nt *kahvi, tee, jäätelä, voileipä* jmt); lihtsamad tegevused (*olla*-verb; tegevused läbi I verbitüübi verbide õppimise - *minä luen kirjaa; me katsomme televisiota illalla* jne). • **MEEDIA (A1)** õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne).
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel • võõrkeeled • matemaatika • ajalugu, kultuurilugu, perekonna- ja ühiskonnaõpetus
Õpitulemused	Õpilane (õpitulemused II kursuse lõpus): • Õppija teab soomekeelseid värvide nimetusi, tunneb peresõnavara, oskab üldiselt rääkida oma perekonnast ning oskab kirjeldada lihtsamate fraasidega inimese iseloomu, välimust ning riietust. Õppija on aksepteeriv erinevate inimese välimuste ja peremudelite suhtes. • Õppija omab ülevaadet, kuidas moodustatakse ja kasutatakse partitiivi ning teab, millist väljendit kasutatakse soome keeles kaasaütleva käände asemel, õppija oskab kasutada väljendeid *mul on, kas sul on, mulle meeldib, kas sulle meeldib* soome keeles. • Õppija saab aru päevastega rutiinidega seotud tekstist, julgeb ja oskab küsida kaasõppijate käest nende päeva kohta. Õppija oskab rääkida (õpitud sõnavara piires) oma päevast ja igapäevastest tegemistest.

	Oskab küsida kella ja vastata kella küsimisele, teab tähtsamaid küsisõnu. ● Õppija omab ülevaadet, kuidas moodustatakse tegusõnade pöördkonnad, teab astmevahelduse tähendust ning oskab tabeli abil määrata ja pöörata kesksemaid verbe tegusõnu.
Õppetegevused	**KUULDU MÕISTMINE:** ● kuulab, kordab ja eristab erinevaid häälikuid (häälduseeglid, nt pikk ja lühike vokaal ning konsonant, sõnarõhk, intonatsioon jmt); ● kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeele rääkijate kõnelduna), kordab ja jäljendab kuuldut; ● reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt tervitamine); ● täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt ankeedi täitmine, õpiku harjutused); ● mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mänge (nt „Bingo“); ● kuulab laule ja/või luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). **LOETU MÕISTMINE:** ● loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); ● loeb lühikesi (piltidega varustatud) lugusid; ● paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; ● reastab lauseid vastavalt sisule; ● tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; ● eristab teksti alusel õiged ja valed väited; ● vastab küsimustele õpitud teema piires. **SUULISED TOIMINGUD:** ● kordab häälikuid, silpe, sõnu ja fraase; ● kasutab etteantud/õpitud väljendeid ja lauseid; ● räägib mudeli järgi, koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi, tunniplaani, ankeedi jne järgi); ● kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, vabandusi, viisakusväljendeid (teretab, tänab jne); ● esitab laule ja luuletusi (laulab kaasa teemakohases laulus, koostab puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne);

	• mängib sõnamänge (memoriin, domino jne). **KIRJALIKUD TOIMINGUD:** • teeb ärakirja ja kirjutab mudeli järgi; • kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid; • kirjutab isikuandmeid (nt ankeeti jne); • pöörab tabeli abil tegusõnu; • kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo oma perest; • täidab lünkteksti (nt täites etteantud tekstis ära lüngad). **KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):** • kasutab vaid üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu; • teab väga lihtsaid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta; • vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne). **INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS** • kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt); • haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti. **KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING** • tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); • osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); • tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad); • tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; • osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). **ÕPIOSKUSED** • tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; • õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; • kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine);

	• osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. **LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD** • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust;
Üldpädevused	**Kultuuri- ja väärtuspädevus** – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hinnata eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega ning oskab seda aktsepteerida; võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära (nt jutule vahele segamine), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad jne. **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. **Õpipädevus** – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; **Suhtluspädevus** – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. **Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrite ütlemise eripära. **Ettevõtlikkuspädevus** – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. **Digipädevus** – kasutab Soome-Eesti/ Eesti-Soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).

Hindamine	**Hindamine** toimub lähtuvalt Täiskasvanute E-Gümnaasiumi hindamisjuhendist. Kursuse õpitulemusi hinnatakse eristavalt (100% skaalal). Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Eristavad hinded on: **Kontrolltöödes (KT 3 “Testi kpl 4” ja KT 4 “Testi kpl 5”) on üks osa kirjalik, teine suuline. Kontrolltöö maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3** Kontrolltöö tegemisel tohib kasutada grammatikatabeleid (abimaterjal peab mahtuma ühele lehele). Tegemata kontrolltöö hinnatakse 0%/hinne 1. Kolmas arvestuslik hinne moodustub Moodle´i arvestuslike testülesannete põhjal.
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükid 4-5. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. https://www.youtube.com/watch?v=pT7BE-7qxnA&list=UULFUtG5tUG-fOalV4Dui5eWkw&index=17 MoniNet Rovala - 1. Natalian perhe https://www.youtube.com/watch?v=l6NH2MoHMbE&list=UULFUtG5tUG-fOalV4Dui5eWkw&index=81 Perhe ja genetiivi https://www.youtube.com/watch?v=FwtZ7019zCg&list=UULFUtG5tUG-fOalV4Dui5eWkw&index=16 Suomalainen juttu: Tutustumme suomalaisiin asioihin. Loma. https://yle.fi/selkouutiset/selkokielisia-ohjelmia

	Osaan verbit - Pekan päivä verbityyppi 1 https://www.youtube.com/watch?v=yfQB751o9VE&list=UULFUtG5tUG-fOalV4Dui5eWkw&index=37 Meidän tavallinen päivä https://www.youtube.com/watch?v=J0j_4y8u8tI

III kursus

Õppeaine: soome keel, valikaine	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige hääldus omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti), ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi;

	8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaüles anded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemise mõtteviisiga, väärtustan õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja

	ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 3** G1 / 10. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Kursuse eesmärk on tekitada huvi soome keele ja kultuuri vastu ning anda õpilasele esmased teadmised soome keele häälduseeglitest, mis aitaks tal kohe uusi õpituid teemasid rakendada, arendades samaaegselt õppija keeletaju ja -vaistu. Eesti ja soome keel on sugulaskeeled ning õpilane saab soome keele õpingutes toetuda eesti keele õppele. Õpetaja aitab õpilasel märgata eesti-soome keele sarnasusi ja erinevusi ning toob võimalusi õppetöös võrdlusi eesti keelega. Kursuse eesmärk on ka tutvustada õppijale erinevaid (meedia)võimalusi, mis toetaks tema õpinguid gümnaasiumiastme vältel (nt erinevad Youtube-kanalid, veebisõnastikud, Selkouutiset, erinevad keeleõppeäpid jne). Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükk 6.

Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kursus Soome keel 3 algab kursuste 1-2 materjali kordamisega. Seejärel võetakse käsile õpiku *Suomen mestari* 1 peatükk 6. Teema on mahukas, sõnavara laieneb. Käsitletavaks teemaks on elukohaga seotud teemad (elamute tüübid, korteriplaan, sisustus). Grammatikas võetakse käsile kohakäänded, käsk ainsuses ning pronoomenid *tämä, tuo, se*. Häälduste emadest: diftong. Tähelepanu pööratakse ka kursuse käigus toimuvatele Soome Vabariigi tähtpäevadele, nii riiklikele pühadele kui muudele.
Õppe sisu	Kursuse teemad on: **Kordamine -** kursuste 1 ja 2 sõnavara ja grammatika kordamine. **KAPPALE 6-**. Kasutatakse õpiku põhitekste **“Pedro ja Hanna etsivät asuntoa” ja “Muutto”**, õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid ning ristsõnu, nendele lisaks kuulamisülesandeid kodu ja sisustuse kohta. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule baseeruvaid, õpetaja loodud või ise väljamõeldud dialooge klassikaaslatega. Igapäevase sõnavara aktiivseks omandamiseks tehakse õpikus antud sõnavara abil iseseisev töö *Minun koti*. Grammatikast tutvub erinevate kohakäänetega soome keeles ning võrdleb nende moodustamist eesti keelega. Teeb nii kirjalikke kui suulisi kohakäänete moodustamise harjutusi õpikust ning lisaharjutusi õpetaja valikul. Harjutab teemakohaseid omadussõnu. Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: ● **KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1)**kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn, mõni iseloomustav omadussõna), kodu ja selle sisustuse kirjeldus. ● **KODUKOHT EESTI (A1)** Eesti tavalised elamutüübid, majade ja kodukohtade kirjeldus. ● **RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1)** Soome ja teiste kõne alla tulevate riikide elamute tüübid, kodude kirjeldused, elamistavad. Kust ja kuhu saab reisida (riikide ja linnade nimed seoses kohakäänete õppimisega). ● **MEEDIA (A1)** õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne).
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: ● eesti keel ● võõrkeeled

	• matemaatika • ajalugu, kultuurilugu, perekonna- ja ühiskonnaõpetus • geograafia
Õpitulemused	Õpilane (õpitulemused III kursuse lõpus): • Teab elukohaga seotud sõnavara (elamute tüübid, korteriplaan, sisustus), oskab kirjeldada eluasemeid, rääkida, mis mingis ruumis on. • Teab ja oskab kasutada teemakohaseid omadussõnu (korkea-matala, pehmeä-kova jne). Omab ülevaadet kohakäänetest ja nende moodustamisest ja kasutamisest, sh sisseütleva (illatiivi) moodustamisest ja kasutamisest. • Oskab tabeli abil moodustada kohakäändeid. • Teab teemas käsitletud erandeid (kotona jne, ulkona jne, sisällä jne). • Omab ülevaadet pronoomenite tämä, tuo, se tähendusest ning kasutamisest. • Oskab moodustada käsku (sinä-persoona).
Õppetegevused	**KUULDU MÕISTMINE:** • kuulab, kordab ja eristab erinevaid häälikuid (häälduseeglid, nt pikk ja lühike vokaal ning konsonant, diftong, sõnarõhk, intonatsioon jmt); • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab ja jäljendab kuuldut; • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt tervitamine); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt ankeedi täitmine, õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mänge (nt „Bingo“); • kuulab laule ja/või luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). **LOETU MÕISTMINE:** • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • loeb lühikesi (piltidega varustatud) lugusid; • paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; • reastab lauseid vastavalt sisule; • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; • eristab teksti alusel õiged ja valed väited;

	• vastab küsimustele õpitud teema piires. **SUULISED TOIMINGUD:** • kordab häälikuid, silpe, sõnu ja fraase; • kasutab etteantud/õpitud väljendeid ja lauseid; • räägib mudeli järgi, koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi, tunniplaani, ankeedi jne järgi); • kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, vabandusi, viisakusväljendeid (teretab, tänab jne); • esitab laule ja luuletusi (laulab kaasa teemakohases laulus, koostab puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne); • mängib sõnamänge (memoriin, domino jne). **KIRJALIKUD TOIMINGUD:** • teeb ärakirja ja kirjutab mudeli järgi; • kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid; • kirjutab isikuandmeid (nt ankeeti jne); • pöörab tabeli abil tegusõnu; • kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo oma perest; • täidab lünkteksti (nt täites etteantud tekstis ära lüngad). **KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):** • kasutab vaid üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu; • teab väga lihtsaid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta; • vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne). **INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS** • kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt); • haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti. **KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING** • tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); • osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); • tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad); • tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil;

	• osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). **ÕPIOSKUSED** • tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; • õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; • kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); • osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. **LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD** • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	**Kultuuri- ja väärtuspädevus** – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hinnata eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega ning oskab seda aktsepteerida; võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära (nt jutule vahele segamine), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad jne. **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. **Õpipädevus** – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; **Suhtluspädevus** – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. **Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrite ütlemise eripära.

	Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. **Digipädevus** – kasutab Soome-Eesti/ Eesti-Soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	**Hindamine** toimub lähtuvalt Täiskasvanute E-Gümnaasiumi hindamisjuhendist. Kursuse õpitulemusi hinnatakse eristavalt (100% skaalal). Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Eristavad hinded on: **Kontrolltöö “Testi kpl 6” ja suuline vastamine “Missä ja miten asun?”. Kontrolltöö ja suulise vastamise maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3.** Kontrolltöö tegemisel tohib kasutada grammatikatabeleid (abimaterjal peab mahtuma ühele lehele). Tegemata kontrolltöö hinnatakse 0%/hinne 1. Kolmas arvestuslik hinne moodustub Moodle´i arvestuslike testülesannete põhjal.
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükk 6. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Meidän tavallinen päivä https://www.youtube.com/watch?v=J0j_4y8u8tI Suomalainen juttu: Hissi https://areena.yle.fi/1-4064464

	Supisuomea Koti ja perhe https://supivideot.blogspot.com/p/blog-page.html Muutamme uuteen kotiin: https://supivideot.blogspot.com/p/blog-page.html

IV kursus

Õppeaine: soome keel, valikaine	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige häälduse omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti), ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest;

	2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaülesanded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemise mõtteviisiga, väärtustan õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus:

	Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 4** G2 / 11. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Kursuse eesmärk on tekitada huvi soome keele ja kultuuri vastu ning anda õpilasele esmased teadmised soome keele häälduseeglitest, mis aitaks tal kohe uusi õpituid teemasid rakendada, arendades samaaegselt õppija keeletaju ja -vaistu.

	Eesti ja soome keel on sugulaskeeled ning õpilane saab soome keele õpingutes toetuda eesti keele õppele. Õpetaja aitab õpilasel märgata eesti-soome keele sarnasusi ja erinevusi ning toob võimalusi õppetöös võrdlusi eesti keelega. Kursuse eesmärk on ka tutvustada õppijale erinevaid (meedia)võimalusi, mis toetaks tema õpinguid gümnaasiumiastme vältel (nt erinevad Youtube-kanalid, veebisõnastikud, Selkouutiset, erinevad keeleõppeäpid jne). Kursusel kasutatakse õpikut "Suomen Mestari 1", peatükk 7.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kursusel võetakse käsile õpiku *Suomen mestari* 1 peatükk 7. Teema on mahukas, sõnavara laieneb. Käsitletavaks teemaks on liiklusvahendid, reisimine, hoteelisõnavara. Grammatikast tulevad käsitlemisele nimisõnatüübid, nimisõnade astmevaheldus ja pronoomenid t*ämä-tuo-se, mikä.* Tutvutakse lihtmineviku moodustamisega ja väljendiga *On hauskaa...*
Õppe sisu	Kursuse teemad on: **KAPPALE 7 -** Kasutatakse õpiku põhiteksti **"Kylässä" ja lisateksti "Hotellissa"**, õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid ning ristsõnu, nendele lisaks kuulamisülesandeid liiklusvahendite ja reisimist puudutava sõnavara kohta. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule baseeruvaid, õpetaja loodud või ise väljamõeldud dialooge klassikaaslatega. Igapäevase sõnavara aktiivseks omandamiseks tehakse õpikus antud sõnavara abil iseseisev töö *Minun paras matka*. Grammatikast tutvub peamise 5 nimisõnatüübiga soome keeles ning võrdleb nende moodustamist eesti keelega. Teeb nii kirjalikke kui suulisi nimisõnatüüpide ja nimisõnade astmevahelduse harjutusi õpikust ning lisaharjutusi õpetaja valikul. Harjutab teemakohaseid omadussõnu, pronoomeneid.Tutvust tehakse lihtminevikuga. Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: • **KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1)**kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn, mõni iseloomustav omadussõna), kodu ja selle sisustuse kirjeldus. • **KODUKOHT EESTI (A1)** Eesti tavalised elamutüübid, majade ja kodukohtade kirjeldus. • **RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1)**

	Soome ja teiste kõne alla tulevate riikide elamute tüübid, kodude kirjeldused, elamistavad. Kust ja kuhu saab reisida (riikide ja linnade nimed seoses kohakäänete õppimisega). • **MEEDIA (A1)** õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne).
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel • võõrkeeled • matemaatika • ajalugu, kultuurilugu, perekonna- ja ühiskonnaõpetus • geograafia
Õpitulemused	Õpilane (õpitulemused IV kursuse lõpus): • Tunneb ja oskab kasutada mõningaid reisimise ja puhkuse ja liiklusvahenditega seotud sõnu ja väljendeid; • On kursis, kuidas kasutatakse väljendeid *Tämä-tuo-se* ja kuidas need käänduvad. • Omab ülevaadet nimisõnatüüpidest *e, nen, i*-tüübid ja nende moodustamisest (tabeli abil); • Orienteerub iseseisvalt nimisõnade astmevahelduses (tabeli abil). • Teab väljendit *On hauskaa...*, oskab seda eristada tavalausest. • Teab, et lihtminevikku moodustatakse tunnuse *-i* abil. Kasutab teemas käsitletud tegusõnu lihtminevikus.
Õppetegevused	**KUULDU MÕISTMINE:** • kuulab, kordab ja eristab erinevaid häälikuid (häälduseeglid, nt pikk ja lühike vokaal ning konsonant, diftong, sõnarõhk, intonatsioon jmt); • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeele rääkijate kõnelduna), kordab ja jäljendab kuuldut;

	● reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt tervitamine); ● täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt ankeedi täitmine, õpiku harjutused); ● mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mänge (nt „Bingo“); ● kuulab laule ja/või luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). **LOETU MÕISTMINE:** ● loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); ● loeb lühikesi (piltidega varustatud) lugusid; ● paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; ● reastab lauseid vastavalt sisule; ● tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; ● eristab teksti alusel õiged ja valed väited; ● vastab küsimustele õpitud teema piires. **SUULISED TOIMINGUD:** ● kordab häälikuid, silpe, sõnu ja fraase; ● kasutab etteantud/õpitud väljendeid ja lauseid; ● räägib mudeli järgi, koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi, tunniplaani, ankeedi jne järgi); ● kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, vabandusi, viisakusväljendeid (teretab, tänab jne); ● esitab laule ja luuletusi (laulab kaasa teemakohases laulus, koostab puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne); ● mängib sõnamänge (memoriin, domino jne). **KIRJALIKUD TOIMINGUD:** ● teeb ärakirja ja kirjutab mudeli järgi; ● kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid; ● kirjutab isikuandmeid (nt ankeeti jne); ● pöörab tabeli abil tegusõnu; ● kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo oma perest; ● täidab lünkteksti (nt täites etteantud tekstis ära lüngad). **KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):**

	• kasutab vaid üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu; • teab väga lihtsaid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta; • vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne). **INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS** • kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt); • haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti. **KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING** • tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); • osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); • tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad); • tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; • osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). **ÕPIOSKUSED** • tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; • õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; • kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); • osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. **LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD** • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.

Üldpädevused	**Kultuuri- ja väärtuspädevus** – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hinnata eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega ning oskab seda aktsepteerida; võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära (nt jutule vahele segamine), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad jne. **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. **Õpipädevus** – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; **Suhtluspädevus** – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. **Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrite ütlemise eripära. **Ettevõtlikkuspädevus** – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. **Digipädevus** – kasutab Soome-Eesti/ Eesti-Soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).

Hindamine	**Hindamine** toimub lähtuvalt Täiskasvanute E-Gümnaasiumi hindamisjuhendist. Kursuse õpitulemusi hinnatakse eristavalt (100% skaalal). Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Eristavad hinded on: **Kontrolltöö "Testi kpl 7" ja suuline vastamine "Minun paras matka". Kontrolltöö ja suulise vastamise maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3.** Kontrolltöö tegemisel tohib kasutada grammatikatabeleid (abimaterjal peab mahtuma ühele lehele). Tegemata kontrolltöö hinnatakse 0%/hinne 1. Kolmas arvestuslik hinne moodustub Moodle´i arvestuslike testülesannete põhjal.
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut "Suomen Mestari 1", peatükk 7. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Matkustaminen Supisuomea: https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/01/27/supisuomea-osa-8-matkustussanastoa-imperatiivi-ja-konditionaali Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) - https://oppevara.tlu.ee/node/305

V kursus

Õppeaine: soome keel, valikaine	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige häälduse omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti), ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A2-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi;

	8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaülesanded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemismõtteviisiga, väärtustan õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja ülesannete täitmisel põhjalik.

	Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 5** G2 / 11. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Kursuse eesmärk on tutvustada Soome toidukultuuri, õppida soomekeelseid toidusõnavara ja toiduga-tähtpäevadega seotud viisakusväljendeid (nt *hyvää ruokahalua!*), erinevate tähtpäevadega seotud toidud. Tee juhatamine (tagasõnade/kaassõnade kasutamine, esmased fraasid), külaliste vastuvõtt (võrdlus Eesti-Soome + rahvustoidud), tuletada meelde osastav kääne ja luua loogilisi seoseid ainesõnavaraga; õppida selgeks kuupäeva ütlemine soome keeles (järgarvsõnad 1-31+ kuude nimetuses -ta-lõpp). Oma arvamuse avaldamine lausekonstruktsiooni “*minusta…*” abil. Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükk 8.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kursus Soome keel 3 algab kursuste 3-4 materjali kordamisega.

	Kursuse teemad lähevad mahukamaks ja sõnavara laieneb. Käsitletavateks teemadeks on toidu- ja köögisõnavara ning tee juhatamine. Grammatikas tuletatakse meelde osastavat ning õpitakse seda seostama ainesõnadega, õpitakse järgarve, sest jutuks tulevad kuupäevad; kohamääruseid (*auton takana, pöydän keskellä* jne). Kursuse lõpuks tunneb ja oskab õppija kasutada teemas käsitletud toidu- ja köögisõnavara ning sellega seotud omadussõnu, samuti teemas käsitletud fraase/viisakusväljendeid. Õppija oskab viia kokku õpikus nimetatud soomlastele olulisi tähtpäevi ning soove nendeks sündmusteks (*tupaantulijaiset – onnea uuteen kotiin!* jne). Õppija oskab küsida ja juhatada teed, suudab orienteeruda teemas käsitletud kohamäärustes. Oskab moodustada osastavat käänet (vajadusel tabeli abiga), teab, millal on ainesõna/omadussõna osastavas, millal mitte. Teab, kuidas moodustatakse järgarvu ja kuidas öeldakse kuupäeva, oskab kuude nimetusi soome keeles. Oskab avaldada oma arvamust väljendi *Minusta...*-abil.
Õppe sisu	Kursuse teemad on: **Kordamine -** kursuste 3 ja 4 sõnavara ja grammatika kordamine. **KAPPALE 8 - Onnea uuteen kotiin!** Teemad: söök ja jook; toiduainetega seotud omadussõnad; tähtpäevad ja nendega seotud õnnitlusfraasid; tee juhatamine Grammatika: ainesõnade osastav; järgarvud ja kuupäeva ütlemine; tagasõnad (*postpositiot*) Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: ● **MINA JA TEISED (A1-A2)** ○ viisakusväljendid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda) ● **KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1-A2))** ○ koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); ○ sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas. ● **KODUKOHT EESTI (A1-A2)** põhilised tähtpäevad (soolaleivapidu, sünnipäevad, jõulud, jaanipäev jmt). ● **RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1-A2)** ○ Soome tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad. ● **IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1-A2)** peamiste söögikordade nimed (hommik, lõuna, õhtu);

	○ olulisemad söögid-joogid (kohv, tee, võileib, helbed jmt) ja köögitarbed. ● **MEEDIA (A1-A2)** õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; ○ tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne); allikakriitika..
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: ● eesti keel (nt erinevus hääldus es ja sõnavaras, osastava käände kasutamise erinevused ja sarnasused nt retseptides jmt); ● kirjandus (nt Runebergi kook, soomlaste retseptiraamatud jmt); ● võõrkeeled (nt juba omandatud õpioskused, võõrsõnad jmt); ● matemaatika (nt arvud, arvutamine, kogused retseptides, vahemaad tee juhatamises jmt); ● loodusained (marjad, puu- ja juurviljad, lihad, kalad jmt); ● muusika (nt teemakohase sõnavaraga Soome laulud); ● ajalugu, kultuurilugu ja ühiskonnaõpetus (nt erinevad tähtpäevad ja nendega seotud toidud, traditsioonid ja lauakombed jmt); ● informaatika (nt klassi kokaraamatu tegemine jmt);
Õpitulemused	Õpilane (õpitulemused V kursuse lõpus): ● hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; ● mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt, õpitud teemal; ● mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites (nt retseptides, tee juhatamise nõuandeid/korraldusi), kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; ● mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid (nt tunnitegevustes, retseptide järgi toidu valmistamisel); ● reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele õpitud teemal (nt *monesko päivä tänään on? milloin on Suomen itsenäisyyspäivä?*); ● mõistab lihtsaid retsepte; ● mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis (nt retseptides; tee juhatamisel jmt); ● küsib ja vastab küsimustele enda ja oma igapäevategevuste, oma kodu ja lähiümbruse kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid (nt *mitä sinä syöt-juot aamulla/illalla;* koduümbruse kirjeldus, kasutades tagasõnu jne);

	● väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt *lempihedelmä, lempimarja, lempiruoka* jne); ● kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi (nt tee juhatamisel); ● kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; ● kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; ● kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt kokaraamatu koostamiseks); ● teab Soome olulisemaid tähtpäevi ja (rahvus)toite; ● kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	**KUULDU MÕISTMINE:** ● kuulab, kordab ja eristab erinevaid teemakohaseid sõnu ja fraase; ● kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, teed juhatades näitab käega; ● reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (mine otse, pööra paremale, võta 100 gr suhkrut jne); ● täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); ● mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mänge (nt rollimängud müüja-ostja; **LOETU MÕISTMINE:** ● loeb häälega erinevaid lühikesi, (piltidega varustatud) teemakohaseid tekste/lugusid; ● loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); ● paneb tekstilõigud õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule; ● tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; eristab teksti alusel õiged ja valed väited; vastab küsimustele (nt õpiku harjutused, enesekontrolli võimalus: peab kokku saama õige lahendussõna jne). **SUULISED TOIMINGUD:** ● kordab sõnu ja fraase;

	● kasutab etteantud / õpitud väljendeid ja lauseid (väljendab oma toidueelistusi jne); ● esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid: kes? mis? kuidas? kus? ja kust? abil (küsib küsimusi: Mis kuupäeval on ....; küsib kuupäeva kohta, nimetab päevi, kuidas pääseb sihtkohta; mis on su lemmiktoit jne); ● räägib mudeli järgi (rollimäng müüja-ostja vahel kaupluses/turul; tellimine kohvikus/restoranis jne); ● koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (tee küsimine/juhatmane, retsepti tutvustamine jne), annab lihtsaid juhiseid (nt lisa 200 gr jahu jne), koostab plakati (nt tervisliku toitumise kohta) ja esitleb seda; ● kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (head isu jne); ● esitab laule ja luuletusi (laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne); ● koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (memoriin, domino jne); ● küsib, kas teised said temast aru ning mida nad arvavad (nt *minusta suklaajäätelö on hyvää, mitä mieltä sinä olet?*). **KIRJALIKUD TOIMINGUD:** ● teeb ärakirja ja kirjutab mudeli järgi (nt retsept); ● kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid (nt õpiku harjutused); ● kirjutab sõnadega kuupäevi (järgarvude harjutamiseks); ● kirjutab etteantud info alusel lühikese legendi tee juhatamise kohta; ● täidab lünkteksti (nt õpiku harjutus, retsepti koostamine kuuldu põhjal); ● võrdleb pilte, otsib esemeid, kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta (nt tagasõnad); ● koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas (nt lemmiktoitudest jne). ● **KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):** ● kasutab vaid üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu; ● teab väga lihtsaid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta; ● vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne). **INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS** ● kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;

	• kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt); • haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti. **KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING** • tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); • osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); • tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad); • tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; • osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). **ÕPIOSKUSED** • tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; • õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; • kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); • osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. **LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD** • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	**Kultuuri- ja väärtuspädevus** – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hinnata eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega ning oskab seda aktsepteerida; võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära (nt jutule vahele segamine), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad jne. **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades.

	Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; **Suhtluspädevus** – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. **Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrite ütlemise eripära. **Ettevõtlikkuspädevus** – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. **Digipädevus** – kasutab Soome-Eesti/ Eesti-Soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	**Hindamine** toimub lähtuvalt Täiskasvanute E-Gümnaasiumi hindamisjuhendist. Kursuse õpitulemusi hinnatakse eristavalt (100% skaalal). Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Eristavad hinded on: **Kontrolltöö “Testi kpl 8” ja suuline vastamine “Lempireseptini; Minun ruokavalio”. Kontrolltöö ja suulise vastamise maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3.** Kontrolltöö tegemisel tohib kasutada grammatikatabeleid (abimaterjal peab mahtuma ühele lehele). Tegemata kontrolltöö hinnatakse 0%/hinne 1. Kolmas arvestuslik hinne moodustub Moodle´i arvestuslike testülesannete põhjal.

Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükk 8. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) - https://oppevara.tlu.ee/node/305 Youtube video “Ruoka ja juoma” - https://www.youtube.com/watch?v=2scNlFt-EmY&list=PLLiPzg4kfzVJtWkUGjTL-PvP3qo-O8GeM Youtube video “Mitä sanon kahvilassa?” - https://www.youtube.com/watch?v=nb7NNRqPsf8 Youtube video “Kahvilassa tilaaminen” - https://www.youtube.com/watch?v=5WSFg2MZeBE YLE Supisuomea, osa 7: Suomalaista ruokaa ja partitiivi - https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/01/27/supisuomea-osa-7-suomalaista-ruokaa-ja-partitiivi Asiointisuomea: Kahvilassa ja raviontolassa - https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/15/asiointisuomea Youtube “Helppoa suomea - Satu Lahtonen” kanal Wordwalli teemakohased harjutused. Freeed.com nettisivu - https://www.freeed.com/

VI kursus

Õppeaine: soome keel, valikaine	Ainevaldkond: võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist.

	Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige hääldus omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik Suomen mestari toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti), ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A2-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt.

	tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaülesanded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemismõtteviisiga, väärtustan õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid.

	Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	Soome keel 6 G2 / 11. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Õppija tunneb teemas käsitletud töösõnavara ja fraase ning ametinimetusi. Oskab õpitud sõnavara piires kirjeldada ameteid (mida teeb). On tutvunud objekti moodustamise reeglitega, suudab seda näidise abil ise moodustada. Omab ülevaadet nimisõnatüüpidest e, nen, i-tüübid (kordamine) ning lisaks Us/Os/es - tüüpidest ja nende moodustamisest (tabeli abil). Oskab kasutada elusolendiga seotud väljendeid, mis nõuavad väliskohakäändeid (soitan Liisalle, kysyn Liisalta jne) ja aihe+ stA – väljendit (puhume lomasta). On tutvunud isikuliste asesõnade käänamisega. Teab, et verbitüüpides 3 ja 4 toimub astmevaheldus tagurpidi; oskab tagurpidist astmevaheldust tabeli abil moodustada. On võimeline leppima kokku kohtumise, leides ühise sobiva aja (väljendid: sopisiko sinule..., valitettavasti se ei sovi, koska.. jne). Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükk 9.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kursuse teemad lähevad mahukamaks ja sõnavara laieneb. Peatükis (Kappale 9) “Ensimmäinen työpäivä” käsitletakse gümnaasiumit läbivat teemat „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“. Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.

Õppe sisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 9- “Ensimmäinen työpäivä” Kasutatakse õpiku põhiteksti “Ensimmäinen työpäivä””, õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid, nendele lisaks kuulamisülesandeid, ristsõnu ning sõnavara laiendamiseks lugemisülesandeid. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule baseeruvaid, õpetaja loodud või ise väljamõeldud dialooge klassikaaslatega. Õppija teab soomekeelseid tavalisemate ametite nimetusi, tunneb töötamise ja kontoritööga seotud sõnavara. Õppija oskab rääkida kasutades lihtsat sõnavara oma (vanemate) tööst ja oma unistuste tööst. Grammatikas õppija omab ülevaadet, millist käänet on vaja objekti kasutamisel, oskab pöörata -us, -ys, -os, -ös, -es lõpulisi nimisõnu. Õppija teab, kuidas pöörata 3.ja 4.pöördkonna tegusõnu, oskab käänata isikulisi asesõnu, teab eesti ja soome keele erinevusi väljendites küsima kellegi käest, paluma kellegi käest. Õpikuharjutused ning süvendavad õpetajapoolsed harjutused (näiteks Minä lähden matkalle ja otan mukaan… Minä en ota mukaan; tegusõnakaardid + lünktekstid). Veebikeskkonnast leitavad harjutused. Õppija tutvub Soome erinevate ametite/elukutsete palgatasemega, töö leidmise võimalustega, pöörab tähelepanu praktilistele tööotsimisoskustele. Õppija otsib õpetaja juhendamisel veebist infot Soomes makstavate palkade kohta ning on teadlik Soome tööbörsi lehekülgedest, näiteks otsib infot erinevate vabade töökohtade kohta veebiaadressilt https://tyomarkkinatori.fi/ Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: ● MINA JA TEISED (A1-A2) ametid, erinevad töökohad, ametiülesanded ● KODUKOHT EESTI (A1-A2) Eesti tööturu olukord, töökultuur Eestis ● RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1-A2) Soome tööturu olukord, töökultuur Soomes (või muudes kõne alla tulevates riikides) ● IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1-A2) päevaplaan, töösõnavara, kohtumise kokku leppimine/ära ütlemine ● MEEDIA (A1-A2) õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne); oskab leida infot Soome tööbörsi kohta

Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: Ühiskonnaõpetus, eesti keele grammatika, karjääriõpetus
Õpitulemused	Õpilane (õpitulemused VI(kursuse lõpus): ● hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; ● mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt, õpitud teemal; ● mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites (nt retseptides, tee juhatamise nõuandeid/korraldusi), kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; ● mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid (nt tunnitegevustes, retseptide järgi toidu valmistamisel); ● reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele õpitud teemal (nt Missä sinä olet töissä? Milloin tavataan?); ● mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis (nt töökuulutus jmt); ● mõistab tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud (nt uue kodu tutvustamine); ● küsib ja vastab küsimustele enda ja oma igapäevategevuste, oma töö ja lähiümbruse kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid (nt milloin sinun työpäivä alkaa?; ● kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi (nt tee juhatamisel); ● kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; ● kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; ● kasutab digikeskkondi õppetööks ● kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: ● kuulab, kordab ja eristab erinevaid teemakohaseid sõnu ja fraase; ● kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, teed juhatades näitab käega; ● reageerib teatud sõnale või fraasile adekvaatselt (minulle ei sovi maanantaina, mutta sopisiko tiistaina jne); ● täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused);

	• mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mänge (nt rollimängud tööotsija - ametnik); LOETU MÕISTMINE: • loeb häälega erinevaid lühikesi, (piltidega varustatud) teemakohaseid tekste/lugusid; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • paneb tekstilõigud õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule; • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; eristab teksti alusel õiged ja valed väited; vastab küsimustele (nt õpiku harjutused, enesekontrolli võimalus: peab kokku saama õige lahendussõna jne). SUULISED TOIMINGUD: • kordab sõnu ja fraase; • kasutab etteantud / õpitud väljendeid ja lauseid (väljendab oma tööeelistusi jne); • esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid: kes? mis? millal? kus? ja kust? abil (küsib küsimusi: Mihin? Milloin? Mistä? jne); • räägib mudeli järgi (rollimäng töötaja-tööandja vahel jne); • koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks, annab lihtsaid juhiseid, • kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid • koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (memoriin, domino jne); • küsib, kas teised said temast aru ning mida nad arvavad. KIRJALIKUD TOIMINGUD: • teeb ärakirja ja kirjutab mudeli järgi (nt töökuulutus); • kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid (nt õpiku harjutused); • täidab lünkteksti (nt õpiku harjutus, ameti kirjutamine kuuldu põhjal); • võrdleb pilte, otsib esemeid, ühendab lauseid (kõrvallause); KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus): • kasutab vaid üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu; • teab väga lihtsaid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta; • vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne). INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

	• kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt); • haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti. KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING • tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); • osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); • tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad); • tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; • osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). ÕPIOSKUSED • tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; • õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; • kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); • osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust;
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hinnata eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega ning oskab seda aktsepteerida; võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära (nt jutule vahele segamine), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades.

	Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrite ütlemise eripära. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-Eesti/ Eesti-Soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt Täiskasvanute E-Gümnaasiumi hindamisjuhendist. Kursuse õpitulemusi hinnatakse eristavalt (100% skaalal). Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Eristavad hinded on: Kontrolltöö “Testi kpl 9” ja suuline vastamine “Minun työ/koulupäiväni” ja sobiva kohtumisaja kokku leppimine (rollimäng). Kontrolltöö ja suulise vastamise maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3. Kontrolltöö tegemisel tohib kasutada grammatikatabeleid (abimaterjal peab mahtuma ühele lehele). Tegemata kontrolltöö hinnatakse 0%/hinne 1.

	Kolmas arvestuslik hinne moodustub Moodle´i arvestuslike testülesannete põhjal.
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 1”, peatükk 9. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) - https://oppevara.tlu.ee/node/305 Tavallinen työpäivä https://www.osaansuomea.fi/tavallinen-tyopaiva/ MoniNet Rovala - Timon uusi työpaikka https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/6-timon-uusi-tyopaikka/ Asiointisuomea - Kahvilassa ja ravintolassa https://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/04/01/kahvilassa-ja-ravintolassa https://wordwall.net/fi-fi/community/objekti-suomi

VII kursus

Õppeaine: soome keel	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige häälduse omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti),

	ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A2/B1-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2/B1 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaülesanded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemismõtteviisiga, väärtustan

	õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 7** G3 / 12. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Peatükis “Viikonloppureissu” käsitletakse gümnaasiumit läbivat teemat *Keskkond ja jätkusuutlik areng.*

	Kursuse eesmärk on tutvustada keskkonda säästvate reisimisalternatiividega. Õppija teab millistelt veebilehekülgedelt leida bussi- ja rongigraafikuid, lisaks ka Tallinn-Helsingi laevade väljumisi. Õppija teab soomekeelset üldisemat reisimissõnavara. Õppija on meelde tuletanud nädalapäevade ja aastaaegade nimetused ning oskab neid kasutada koos kaassõnadega. Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 2”, peatükk 1.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kursuse teemad lähevad mahukamaks ja sõnavara laieneb. Kasutatakse õpiku põhiteksti “Viikonloppureissu”, õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid, nendele lisaks kuulamisülesandeid, ristsõnu ning sõnavara laiendamiseks lugemisülesandeid. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule baseeruvaid, õpetaja loodud või ise väljamõeldud dialooge. Süvendav ja laiendav õpiku tekst “5 syytä matkustaa junalla”. Õppijad otsivad veebist nii busside kui ka rongide väljumisi ning hindu. Leitud materjalidega koostavad õppijad dialooge. https://www.onnibus.com/etusivu https://www.vr.fi/ ja https://laivaliput.fi/ Õpikuharjutused ning süvendavad õpetajapoolsed harjutused.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: geograafia, eesti keel, informaatika, matemaatika
Õpitulemused	• Õppija teab soomekeelset üldisemat reisimissõnavara. • Õppija on meelde tuletanud nädalapäevade ja aastaaegade nimetused ning oskab neid kasutada koos kaassõnadega. • Õppija tutvub keskkonda säästvate reisimisalternatiividega. • Õppija teab millistelt veebilehekülgedelt leida bussi- ja rongigraafikuid, lisaks ka Tallinn-Helsingi laevade väljumisi. • Grammatikas õppija omab ülevaadet, millal kasutatakse passiivset imperatiivi, oskab pöörata -as, -äs, -in, -is lõpulisi nimisõnu. • Õppija teab, kuidas moodustatakse positiivne imperfekt. • Õppija kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • Õppija kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • Õppija kasutab digikeskkondi õppetööks • Õppija kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.

Hindamine	Kursusel toimub hindamine vastavalt TEGi hindamisjuhendile 5-palli süsteemis. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Kursusel olevad ülesanded jagunevad kolme kategooriasse: ***NOVA tehtäväpaketti*** - harjutusülesanded NOVA õpikeskkonnas. Kokku on 5 *tehtäväpaketti*, mis annavad koondhinde A/MA. Nova koondhinne annab 25% kursusehindest. **Moodle´i testülesanded** - ülesandeid on kokku 4 ja neid hinnatakse 5-palli süsteemis. Testülesandeid saad teha 5 korda (kui ülesandes ei ole öeldud teisiti), arvesse läheb kõrgeim hinne. Iga testülesanne annab 5% kursusehindest (4X5= 20%). **Kursuse arvestuslikku tööd** saab asuda tegema, kui on tehtud Moodle´i testülesanded ja saadud Nova koondhinde. Kursuse arvestuslik töö annab 30% kursuse hindest ja seda hinnatakse 5-palli süsteemis. **Suuline arvestuslik vastamine** annab 25% kursuse hindest. Suuline vastamine toimub veebikonsultatsioonis kursusel käsitletud teemal. Eristavad hinded on: **Kontrolltöö "Testi kpl 1" ja suuline vastamine/esitlus "Minun paras matkani". Kontrolltöö ja suulise vastamise maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3.**
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut "Suomen Mestari 2", peatükk 1 õpikeskkonnas NOVA. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 2 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) - https://oppevara.tlu.ee/node/305

	Youtube video “Ruoka ja juoma” - https://www.youtube.com/watch?v=2scNIFt-EmY&list=PLLiPzg4kfzVJtWkUGjTL-PvP3qo-O8GeM Youtube video “Mitä sanon kahvilassa?” - https://www.youtube.com/watch?v=nb7NNRqPsf8 Youtube video “Kahvilassa tilaaminen” - https://www.youtube.com/watch?v=5WSFg2MZeBE YLE Supisuomea, osa 7: Suomalaista ruokaa ja partitiivi - https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/01/27/supisuomea-osa-7-suomalaista-ruokaa-ja-partitiivi Asiointisuomea: Kahvilassa ja raviontolassa - https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/15/asiointisuomea Youtube “Helppoa suomea - Satu Lahtonen” kanal Wordwalli teemakohased harjutused. Freeed.com nettisivu - https://www.freeed.com/

VIII kursus

Õppeaine: soome keel	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige hääldus omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti),

	ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A2/B1-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2/B1 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaülesanded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemismõtteviisiga, väärtustan

	õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust. Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 8** G3 / 12. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Peatükis “Hanna on sairas” käsitletakse gümnaasiumit läbivat teemat *Tervis ja ohutus.*

Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kasutatakse Kasutatakse õpiku põhiteksti “Hanna on sairas”, õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid, nendele lisaks kuulamisülesandeid, ristsõnu ning sõnavara laiendamiseks lugemisülesandeid. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule Õpikuharjutused ning süvendavad õpetajapoolsed harjutused. Grammatikast objekti kasutamise reeglid, astmevaheldus sõnatüüpides -e, -in ja -as/-äs. Väljend *ma pean*. Süvendav õpiku tekst “Pidä huolta itsestäsi”. Sõnavara harjutatakse kuulamisülesannete ning dialoogide abil.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: eesti keel, informaatika, bioloogia, inimeseõpetus
Õpitulemused	• Õppija oskab haigustega seotud üldisemat soomekeelset sõnavara ja kehaosade nimetusi ning oskab küsida ning vastata tervist puudutavatele küsimustele. • Õppija julgeb kasutada õpitud sõnavara rollimängudes ning dialoogides • Õppija tunneb tervislikku eluviisi edendavat sõnavara • Grammatikas õppija teab objekti kasutamise reegleid, astmevaheldust sõnatüüpides -e, -in ja -as/-äs. • Õppija oskab kasutada lauses väljendit *ma pean*. • Õppija kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • Õppija kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • Õppija kasutab digikeskkondi õppetööks • Õppija kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.

Hindamine	Kursusel toimub hindamine vastavalt TEGi hindamisjuhendile 5-palli süsteemis. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Kursusel olevad ülesanded jagunevad kolme kategooriasse: ***NOVA tehtäväpaketti*** - harjutusülesanded NOVA õpikeskkonnas. Kokku on 5 *tehtäväpaketti*, mis annavad koondhinde A/MA. Nova koondhinne annab 25% kursusehindest. **Moodle´i testülesanded** - ülesandeid on kokku 4 ja neid hinnatakse 5-palli süsteemis. Testülesandeid saad teha 5 korda (kui ülesandes ei ole öeldud teisiti), arvesse läheb kõrgeim hinne. Iga testülesanne annab 5% kursusehindest (4X5= 20%). **Kursuse arvestuslikku tööd** saab asuda tegema, kui on tehtud Moodle´i testülesanded ja saadud Nova koondhinde. Kursuse arvestuslik töö annab 30% kursuse hindest ja seda hinnatakse 5-palli süsteemis. **Suuline arvestuslik vastamine** annab 25% kursuse hindest. Suuline vastamine toimub veebikonsultatsioonis kursusel käsitletud teemal. Eristavad hinded on: **Kontrolltöö “Testi kpl 2” ja suuline vastamine/rollimäng teemal “sairaus ja terveys”. Kontrolltöö ja suulise vastamise maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3.**
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 2”, peatükk 2 õpikeskkonnas NOVA. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 2 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) - https://oppevara.tlu.ee/node/305

	Ihminen https://peda.net/p/irina.miettinen/ihminen Arsti juures https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/suomen-kielen-kertauskurssi/viikko-4-sm2-kappaleet-1-2/laakarissa-asiointi

IX kursus

Õppeaine: soome keel	**Ainevaldkond:** võõrkeeled
Õppeaine kirjeldus:	Õppeaine käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Palju pööratakse tähelepanu õpitavas keeles suhtlemisele, nii kirja- kui ka kõnekeeles (soome keeles erineb kõnekeel kirjakeelest ning noored kasutavad omavahelises suhtlemises rohkem kõnekeelt). Soome keele grammatika õpetus toetab suhtlusoskuste omandamist, sh õige häälduse omandamist, tundides harjutatakse ka õpitavate sõnade õigete grammatiliste vormide leidmist Internetist. Kuuldust ja loetust arusaamist harjutatakse tundides Soome uudiseid jälgides (Yle, Helsingin Sanomat, Iltalehti jne) ning vaadates soomekeelseid lühivideoid ja filme. Kursustel kasutatav õpik *Suomen mestari* toetab aktsepteeritavate hoiakute, väärtuste ja käitumise väljakujunemist tänapäevases soomekeelses kultuuriruumis, samuti toetab kasutatav õpik õpilase mitmekultuurilisust. Tundides kasutatavad mitmekülgsed tekstid lõimuvad nii ajaloo (Soome ja Eesti), ühiskonna (Soome Vabariik ja Eesti Vabariik), geograafia, bioloogia kui ka terviseteadusega.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud:	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A2/B1-keeleoskustasemele . Gümnaasiumi lõpuks õpilane:

	1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2/B1 tasemel: Mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel. Kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi. On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn). Mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Õppeaine projektid/lisaülesanded	Vähemalt kord õppeaastas üks järgnevatest tegevustest: soomlane külla (veebikohtumine). Soovijatele võimaluse korral Soome Instituudi Tallinna osakonna külastus, Soome Suursaatkonna külastus, päevane ekskursioon Helsingisse vms. G3-s koolieksami sooritamise võimalus (A2/B1 tasemel).
Võtmeoskuste arendamine:	Eneseteadlikkus ja -arendamine: Tunnen oma tugevusi ja nõrkusi ning olen edenemismõtteviisiga, väärtustan õppimist ja enesearengut, analüüsin oma õpikogemust ja oskusi. Eesmärgi püstitamine: Püstitan iseendale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja ülesandeid Eesmärgistatud iseseisev tegutsemine ja ajaplaneerimine: Tegutsen iseseisvalt ja järjekindlalt eesmärgi saavutamiseks, teen selleks sobilikke valikuid ning planeerin oma aega Väärtuspõhisus: Lähtun isiklikest ja kooli väärtustest ning eetilistest, sotsiaalsetest ja ühiskondlikest normidest. Väärtustan kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust ja jätkusuutlikkust.

	Õppimisoskus: Tean ja kasutan erinevaid õpioskusi ja -strateegiaid, õpin üksi ja koos teistega. Mõtestan ja väärtustan õpitu sisulist tähendust ning seostan seda igapäevaeluga. Keskendumine: Keskendun korraga ühele ülesandele, olen detailide suhtes tähelepanelik ja ülesannete täitmisel põhjalik. Empaatiline käitumine: Suhtun teistesse lugupidavalt ning aktsepteerin erinevusi ja arvamusi. Pööran tähelepanu iseenda ja teiste tunnetele ning vajadustele, käitun viisakalt ja eetilisel Suhtlemine: Loon teise inimesega kontakti ning esitlen end, arvestades suhtlusolukorda ja -partnerit. Esitan ja põhjendan oma seisukohti, kuulan aktiivselt ning oskan esitada küsimusi. Lahendan konfliktid. Suhete loomine ja hoidmine: Loon ja hoian tähenduslikke ja vastastikusel lugupidamisel põhinevaid suhteid. Oskan ennast kehtestada. Otsin ja pakun vajadusel abi. Koostöö: Olen avatud koostööle, sõlmin kokkuleppeid ja pean nendest kinni. Panustan aktiivselt oma teadmiste, arvamuste ja oskustega, võtan grupis erinevaid rolle. Arvestan erinevate arvamuste, grupi vajaduste ja ühise eesmärgiga. Digitaalne kirjaoskus: Kasutan kiiresti muutuvas ühiskonnas uuenevat digitehnoloogiat ja töötlen digitaalset teavet otstarbekalt. Olen teadlik digikeskkonna võimalustest ja ohtudest ning oskan kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Järgin digikeskkonnas samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tagasiside andmine ja vastuvõtmine: Oskan anda, julgen küsida ja vastu võtta edasiviivat tagasisidet. Analüüsin saadud tagasisidet ning arvestan sellega.
Kursuse nimetus	**Soome keel 9** G3 / 12. klass (35 tundi; 1 h = 45 min)
Kursuse eesmärk	Peatükis “Mökillä” käsitletakse gümnaasiumit läbivaid teemasid Keskkond ja jätkusuutlik areng, *Väärtused ja kõlblus, Kultuuriline identiteet .* Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 2”, peatükk 3.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kasutatakse õpiku Suomen mestari 2 põhiteksti “Mökillä”. Õppija teeb tekstile baseeruvaid kirjalikke ja suuliseid ülesandeid, nendele lisaks kuulamisülesandeid, ristsõnu ning sõnavara laiendamiseks

	lugemisülesandeid. Sõnavara kinnitamiseks teeb õppija õpikule baseeruvaid, õpetaja loodud või ise väljamõeldud dialooge. Õppija teeb lühivideo/esitluse loodusest või saunaskäimisest. Süvendav õpiku tekst "Jokaisenoikeudet". Sõnavara harjutatakse nii õpiku kõnekeelsete kuulamisülesannete, kui ka iseseisvalt tehtavate dialoogide abil. Soomekeelne video "Mitä tarkoittaa jokamiehenoikeudet?" https://youtu.be/4LxdRgTNtUo?si=ZFr6-UKMcTKejabL Grammatika: transitiivsed ja intransitiivsed tegusõnad, 6.pöördkonna tegusõnad. *ma-da*-infinitiiv. Kohamäärused *täällä, tuolla, siellä* ja *tässä, tuossa, siinä*.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: geograafia, bioloogia, eesti keel, informaatika
Õpitulemused	• Õppija teab soomekeelseid tavalisemate loomade, puude, taimede, loodusvormide nimetusi, tunneb saunaskäimise sõnavara. • Õppija oskab rääkida saunakultuurist nii Eestis kui ka Soomes • Õppija saab aru "igameheõigusest", selle erinevusest Eestis ja Soomes, teab looduses liikumise üldisemat sõnavarast • Õppija omab ülevaadet, mis vahe on transitiivsetel ja intransitiivsetel tegusõnadel, oskab pöörata 6.pöördkonna tegusõnu. • Õppija teab, kuidas kasutada soomekeelset ma-da-infinitiivi. Õppija teab, mis vahe on sõnadel *täällä, tuolla, siellä* ja *tässä, tuossa, siinä*. • Õppija kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • Õppija kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • Õppija kasutab digikeskkondi õppetööks • Õppija kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.

Hindamine	Kursusel toimub hindamine vastavalt TEGi hindamisjuhendile 5-palli süsteemis. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet suulise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilasel on õigus konsultatsioonile ja järelvastamisele eelneval kokkuleppel õpetajaga. Kursusel olevad ülesanded jagunevad kolme kategooriasse: ***NOVA tehtäväpaketti*** - harjutusülesanded NOVA õpikeskkonnas. Kokku on 5 *tehtäväpaketti*, mis annavad koondhinde A/MA. Nova koondhinne annab 25% kursusehindest. **Moodle´i testülesanded** - ülesandeid on kokku 4 ja neid hinnatakse 5-palli süsteemis. Testülesandeid saad teha 5 korda (kui ülesandes ei ole öeldud teisiti), arvesse läheb kõrgeim hinne. Iga testülesanne annab 5% kursusehindest (4X5= 20%). **Kursuse arvestuslikku tööd** saab asuda tegema, kui on tehtud Moodle´i testülesanded ja saadud Nova koondhinde. Kursuse arvestuslik töö annab 30% kursuse hindest ja seda hinnatakse 5-palli süsteemis. **Suuline arvestuslik vastamine** annab 25% kursuse hindest. Suuline vastamine toimub veebikonsultatsioonis kursusel käsitletud teemal. Eristavad hinded on: **Kontrolltöö “Testi kpl 3” ja lühivideo/esitlus loodusest saunaskäimisest. Kontrolltöö ja suulise vastamise maksimumhinne on 100%/hinne 5, minimaalne positiivne tulemus on 50%/hinne 3.**
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut “Suomen Mestari 2”, peatükk 3 õpikeskkonnas NOVA. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 2 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid. Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) - https://oppevara.tlu.ee/node/305

	Jokamiehenoikeudet https://peda.net/helsinki/tyk/tya/perusopetus/stk/arkisto/2020-2021/s22-luonnontiedon-tekstit-tutuiksi-6.-ja/jokamiehen-oikeudet Kappaleet 3-4 https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/suomen-kielen-kertauskurssi/viikko-5-sm2-kappaleet-3-4 https://wordwall.net/fi/resource/788398/luonto-ja-el%C3%A4imet Tässä-tuossa-siinä https://youtu.be/HwW4HfBZt8c?si=9G1aaKb7uFKPW0Vm https://youtu.be/dEYSIc7dx1s?si=AxjhBZpsplKFfRW4

3. Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Rahuldav õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Hea ja väga hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Osaoskuste õpitulemused on esitatud punktis 2.4.

B2-keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B2.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B2.2-keeleoskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (C1) taseme nõudeid.

Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus:

	Kuulamine	**Lugemine**	**Rääkimine**	**Kirjutamine**
Rahuldav õpitulemus	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1
Hea ja väga hea õpitulemus	B2.2	B2.2	B2.2	B2.1-2.2

Osaoskuste õpitulemused on esitatud punktis 2.4.

4. Keeleoskustasemed A1.1.- C1

Osaoskuste õpitulemused

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A 1.1	Tunneb väga aeglases ja selges sidusas kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid; arusaamist toetab pildimaterjal. Reageerib pöördumistele adekvaatselt (nt tervitused, tööjuhised). Tunneb rahvusvaheliselt kasutatavaid lähedase häädusega sõnu (nt hamburger, film, takso, kohv).	Tunneb õpitava keeletähemärke. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad (sh rahvusvaheliselt kasutatavad) ja fraasid. Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses; arusaamist võib toetada pildimaterjal.	Oskab vastata väga lihtsatele küsimustele ning esitada samalaadseid küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires. Vajab vestluskaaslase abi, võib toetuda emakeelele ja žestidele.	Tunneb õpitava keele kirjatähti, valdab kirjatehnikat, oskab õpitud fraase ja lauseid ümber kirjutada (ärakiri). Oskab kirjutada isikuandmeid (nt vihiku peale). Koostab lühikesi lauseid õpitud mallide alusel.	Kasutab üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid neiski tuleb ette vigu.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A 1.2	Saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi. Vajab kordamist, osutamist,piltlikustamist vms.	Loeb lühikesi lihtsaid tekste (nt ürituste kavad, postkaardid, meilid, kuulutused, sildid, teeviidad, lühiankeedid, -küsimustikud, -teated, -sõnumid) ja leiab neist vajaliku faktiinfo. Saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhistest. Lugemise tempo on väga aeglane, teksti mõistmiseks võib vaja minna korduvat lugemist. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku.	Oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. Saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega; vajab vestluskaaslase abi. Hääldusvead võivad põhjustada arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.	Oskab lühidalt kirjutada iseendast ja teisest inimesest. Oskab täita lihtsat küsimustikku. Tunneb õpitud sõnavara õigekirja. Kasutab lause alguses suurtähte ja lause lõpus õiget kirjavahemärki.	Kasutab üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid neiski tuleb ette vigu.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A 2.1	Mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttaval teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt. Vajab kordamist ja selget hääldust.	Loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid); leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest. Lugemise tempo on aeglane. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada koolisõnastikku.	Oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi. Kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle. Suudab alustadaja lõpetada lühivestlust, kuid ei suuda seda juhtida. Kõne on takerduv, esineb häälduvigu.	Koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi. Kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse); koostab lühisõnumeid. Oskab kasutada sidesõnu ja, ning jt. Oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste, abivahendina kasutab õpiku- või koolisõnastikku.	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A 2.2	Suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot. Saab aru olmesfääris kuuldud üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis). Vajab sageli kuuldu täpsustamist.	Loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ajakavad, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.	Oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest. Tuleb toime olmesfääris suhtlemisega. Oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi. Suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttaval teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu. Kõne on arusaadav, kuigi esineb häälduslvigu ja sõnade otsimist.	Oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast. Koostab lihtsaid isiklikke kirju. Oskab kasutada sidesõnu aga, sest, et jt. Rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B 1.1	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttaval igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb onlinevestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B 1.2	Saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordi-reportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstid, mugandatud ilukirjandustekstid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevat laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlusolukordades. Kasutab põhisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B 2.1	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejaid on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärke. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääriti- mõistmist põhjustavaid vigu. Aegajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B 2.2	Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti. Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad tarindid.	Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuuri sidusate vihjete mõistmisega.	Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keeleregistri. Kõnerütmis ja -tempos on tunda emakeele mõju.	Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane. Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili). Lausesiseseid kirjavahemärke kasutab enamasti reeglipäraselt.	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääriti- mõistmist põhjustavaid vigu. Aegajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
C 1	Mõistab pingutuseta ka abstraktsetel ja tundmatutel teemadel kuuldut (nt film, pikem vestlus, vaidlus). Suudab kriitiliselt hinnata kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme. Mõistmist võivad raskendada haruldased idioomid, võõras aktsent, släng või murdekeel.	Loeb pikki keerukaid erineva registri ja esituslaadiga tekste. Loeb kriitiliselt, oskab ära tunda autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtted. Stiilinüanssidest, idiomaatikast ning teksti keerukatest üksikasjadest arusaamine võib nõuda kõrvalist abi (nt sõnastik, emakeelekõneleja nõuanne).	Väljendab ennast ladusalt ja spontaanselt. Suudab raskusteta ja täpselt avaldada oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel. Keelekasutus on paindlik ja loominguline. Suudab saavutada suhtluseesmärke. Sõnavara on rikkalik, võib esineda üksikuid vigu sõnade semantilistes seostes, rektsiooni-struktuurides ja sõnajärjes.	Oskab kirjutada põhjalikku ülevaadet mitmest kirjalikust allikast saadud teabe põhjal (nt retsensioon, arvustus). Suudab toimetada kirjalikke tekste. Oskab kirjutada loogiliselt üles ehitatud kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ning mida on hea lugeda. Võib esineda juhuslikke õigekirja- ja interpunktsioonivigu.	Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ning neid on raske märgata.